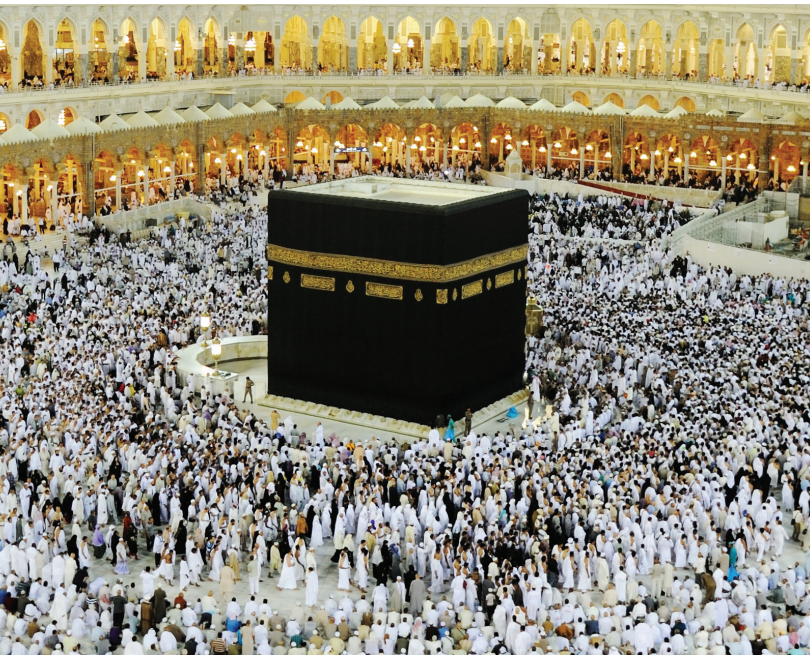

ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਖੋਜ

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਖੋਜ,
ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਰੂਹ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਖੋਜ

ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਖੋਜ

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਖੋਜ,
ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਰੂਹ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਖੋਜ

ਮੌਲਾਨਾ ਵਹੀਦੁੱਦੀਨ ਖਾਨ

ਅਨੁਵਾਦਕ
ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਸਤੁਤੀ ਮਲਹੋਤਰਾ

ਗੁੱਡਲਰਡ ਬੁੱਕਸ

ਤਤਕਰਾ

ਭਾਗ 1: ਮੁਹੰਮਦ ਨਬੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

ਅਰਬ ਅਤੇ ਨਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਾਲ 4

ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ 6

ਖੁਦਾ-ਕੇਂਦਰਤ ਜੀਵਨ 10

ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ 12

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ 15

ਮੱਕੇ ਅਤੇ ਮਦੀਨੇ ਵਿਚ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 22

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 26

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ 33

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪੈਗੰਬਰ 36

ਭਾਗ 2: ਕੁਰਆਨ ਤੋਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁੱਲ

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ 42

ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ 45

ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ 54

ਗੁੱਸੇ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ 62

ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਫਤਿਰਤ 72

ਭਾਗ 3: ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਰੂਹ

ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ 85

ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਚਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 97

ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ 108

ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ 116

ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੰਜ ਥੰਮ੍ਹ 127

ਭਾਗ 4: ਖੁਦਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰਹੱਸ 153

ਕੀ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ? 154

ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ 170

ਖੁਦਾ - ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਸਰੋਤ 175

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਧਾਰਣਾ 179

ਭਾਗ 5: ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਮਨੁੱਖੀ ਮੁਕੱਦਰ 184

ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ 203

ਅੰਤਿਮ ਮੰਜ਼ਿਲ 218

ਭਾਗ 1

ਮੁਹੰਮਦ ਨਬੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

ਅਰਬ ਅਤੇ ਨਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਾਲ

ਅਰਬ, ਜੋ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਰੇਗਿਸਤਾਨੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਵੱਸਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੁਲਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਦੇਸ਼, ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ, ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਬੀ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਹਾਜਰਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਇਸ਼ਮਾਇਲ ਨੂੰ ਵਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ਼ਮਾਇਲ ਦੀ ਵੰਸ਼ਜਤਾ ਨੂੰ ਮੁਸਤਰੀਬਾ ਜਾਂ ਕੌਮੀ ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਕਈ ਕੁਲਾਂ ਅਤੇ ਬੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁਰੈਸ਼, ਜਿਹੜਾ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੁਲ ਸੀ, ਦੇ ਕਈ ਬੰਗੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਰਖ ਕੂਸੈ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਬਾ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੈਸ਼ ਅਲ-ਬਿਤਾਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਮੱਕਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਵਾਨ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਾਬਾ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ ਫਾਇਦੇ ਮਿਲੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਕੁਰੈਸ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਕੁਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਬਹੁ ਹਾਸ਼ਿਮ ਕੁੱਲ ਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਾਬਾ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ

ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਬੇਦਾਗ਼ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਅਲ-ਅਮੀਨ" ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿਵਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੰਭਾਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਟਰੱਸਟੀ ਸਨ।

ਸਨ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਸੰਖਿਆ ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਸੀ।

ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਅਬਦੁੱਲਾ ਇਬਨ ਅਬਦੁੱਲਾ ਮੁੱਤਲਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ੫੭੦ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਬਦੁੱਲਾ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਆਮਨਾ, ਜੋ ਵਹਬ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਅਬਦੁੱਲਾ ਮੁੱਤਲਿਬ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚਾ ਅਬੂ ਤਾਲਿਬ ਦੀ ਸਰਪਰਸਤੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ।

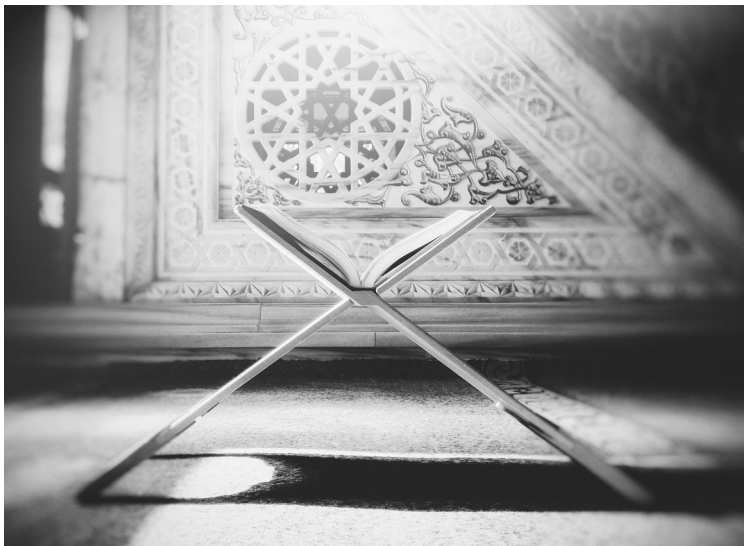
ਦਾਊਦ ਇਬਨ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਸਨ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਵਾਲੇ, ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਸਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬਹਿਸਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾੜੀ ਬੋਲਚਾਲ, ਗਾਲਾਂ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਛੱਡਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ

ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਦਾਗ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ “ਅਲ-ਅਮੀਨ” ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੰਭਾਲਕ ਅਤੇ ਅਤੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਸੀ।

ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ

ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ, ਨਬੀ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆਵੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੱਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ। ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉੱਠ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਾਕਰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਮਜਾਤ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੇ ਮੱਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਔਰਤ ਖਦੀਜਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਮਰਚੈਂਟਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨਬੀ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਖ਼ਦੀਜਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਬੀ ਨੂੰ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤਾਂ ਮਿਲੀ; ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਰਬ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੀ। ਨਬੀ ਕੋਲ ਸਫਲ ਅਤੇ ਸੁਖਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੌਕੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ। ਸਵੱਯੰ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੁਨੀਆਵੀ ਤਬਾਹੀ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਬੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ

ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮ - ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ - ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਏ। ਉਹ ਘੰਟਿਆਂ ਬੈਠ ਕੇ ਸਿਰਜਨ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਮੱਕਾ ਦੇ ਨੋਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੇ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਉਹ ਮੱਕਾ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੂਰ, ਜਬਲ ਹਿਰਾ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣੀ ਥੋੜੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੰਦਗੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ

ਕੀ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਟਿਕਾਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਾਲਾ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ
ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ।

ਕੁਰਆਨ, ੯੩:੬-੭

ਮਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਸਾਡੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸੱਚੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕੀ ਮੰਗਦਾ
ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਤੋਂ? ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ? ਮਨੁੱਖੀ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾ ਲੱਭ ਸਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਵਿੱਚ
ਚਲੇ ਗਏ; ਸ਼ਾਇਦ ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

ਕੁਰਆਨ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਬਾਰੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ
ਦੱਸਦਾ ਹੈ:

“ਕੀ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਟਿਕਾਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਾਲਾ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ। (੯੩:੬-੭)

ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਬੀ
ਵੱਲ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਪਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ
ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ੬੧੦ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਨਬੀ ਇਕੱਲੇ

ਆਪਣੇ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਫਰਿਸ਼ਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਾਏ ਜੋ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਬੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਇਨਾਮ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਭਰੀ ਆਤਮਾ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਗਈ। ਸਿਰਫ਼ ਗਾਈਡੈਂਸ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਬੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਤ ਵੀ ਚੁਣਿਆ। ਨਬੀ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਗਲੇ ੨੩ ਸਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਨਾਜ਼ਿਲ ਹੋਏ।

ਖੁਦਾ-ਕੇਂਦਰਤ ਜੀਵਨ

ਜਦੋਂ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: "ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨੌਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਤ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਡਰ; ਇਨਸਾਫ਼, ਚਾਹੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਵੇ; ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਧੰਨ-ਦੌਲਤ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯਮ; ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਾ; ਅਤੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਹਿਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ; ਮੇਰੀ ਚੁੱਪ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਹੋਵੇ; ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯਾਦ ਹੋਣ; ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇਜ਼ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇ।" (ਜਾਮੈ' ਅਲ-ਉਸੂਲ, ਇਬਨ ਅਲ-ਅਥੀਰ ਅਲ-ਜਜ਼ਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੯੩੧੭)

ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਤਹੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਇਹ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਹਿਰੇ ਅਤੇ ਅਦਭੁੱਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰੂਹ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ; ਇਹ ਖੁਦ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ, ਇੱਕ ਬੇਅੰਤ ਆਤਮਾ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ: ਕਿ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ: ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ; ਖੁਦ ਦੇ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ; ਰਚਨਾ ਦੇ ਰਹੱਸਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।" (ਸਹੀਹ ਇਬਨ ਹਿੱਬਾਨ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੩੬੧)

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੰਨਾ ਨੇੜੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਚਨਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ, ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹੋਏ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਦੇ ਹੋਏ ਜੀਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਇਹ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਚਮਕ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਈਮਾਨ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ "ਪਲ" ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜੀਵੀਆਂ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਉੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਰੂਹ ਤੋਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਿਕਲੇ, ਉਹ ਖੁਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਖਿਰਤ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ

“ਇਕ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਪਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ: ਇਕ ਪਲ ਖ਼ੁਦਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਦਾ; ਇਕ ਪਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਆਤਮ-ਜਾਂਚ ਦਾ; ਇਕ ਪਲ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰਹੱਸਾਂ ‘ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ; ਅਤੇ ਇਕ ਪਲ ਜੋ ਉਹ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ

ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਖੁਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੰਨਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਛੁਕ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਉਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋਜ਼ਖ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਅੰਦਰ ਭਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੋਠਾਂ ਤੱਕ ਦੁਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਤੋਬਾ ਵਜੋਂ। ਉਹ ਆਮ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਬਦਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖਤ ਵੈਰੀ ਸਨ, ਪਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬੇਦਾਗ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਹੈਲ ਇਬਨ ਅਮਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਮਰ ਇਬਨ ਅਲ-ਖੱਤਾਬ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨੀਵੇਂ ਦੰਦ ਖਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੈਗੰਬਰ ਉਮਰ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: "ਖੁਦਾ ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕਿਯਾਮਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨੱਕਸ਼ ਕੀਤਾ ਦਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਸੂਲ ਹਾਂ।" (ਸੀਰਤ ਇਬਨ ਹਿਸ਼ਾਮ, ਖੰਡ ੧, ਪੰਨਾ ੬੪੯)

ਇਹ ਉਹ ਗੱਲ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਆਖਿਰਤ ਲਈ ਬੀਜ ਬੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਦਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਮਤਲਬ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਖਿਰਤ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਅਗਲੇਰੇ, ਸ਼ਰਨਹਾਰ ਸਦੀਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀ ਮੁੱਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਅਲਪਕਾਲਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ - ਬਲਕਿ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੈ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਵੱਲ, ਅਗਲੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅੰਦਰਾਜੀ ਦੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਆਖਰਤ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਉਹ ਚਾਹੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੁਖ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ, ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ, ਵਾਰਸਾ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਸਤਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿੰਦਾ, ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਗੁੱਸਾ - ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਅਤੇ ਆਖ਼ਿਰਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਤਿ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸਲਾਮ ਜੋ ਲਕਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਸੁਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਜੰਨਤ ਦੇ ਸਦੀਵੀ

ਚਾਅ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋ ਜਾਂ ਗਮ ਦਾ, ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾਕਾਮੀ, ਹਕੂਮਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਤਾਸ਼ਾ, ਤਾਰੀਫ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿੰਦਾ, ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੁੱਸਾ—ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਆਖ਼ਿਰਤ ਦੇ ਫਿਕਰ ਨਾਲ ਰਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਤੇ ਮਹਾਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਹਰ ਸਥਿਤੀ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸਾਡੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸਾਡੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੂਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਨਹਿਰਾਂ ਵੱਗਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਫਲ ਹੈ ਉਸ ਬੰਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਵੇ (੨੦:੭੬)

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ

ਨਿਮਰਤਾ

ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਭੁੰਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇੱਕ ਨੇ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ,

ਦੂਜੇ ਨੇ ਇਸਦੀ ਖੱਲ ਉਤਰਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਤੀਸਰੇ ਨੂੰ ਪਕਾਉਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੱਕੜ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਗੇ। “ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ,” ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, “ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ।” “ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਰੋਗੇ,” ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਪਰ ਇਹ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ।” (ਖੁਲਾਸਾ ਅਲ-ਸੀਅਰ, ਮੁਹਿਬੁੱਦੀਨ ਅਲ-ਤਬਾਰੀ, ਪੰਨਾ ੮੭)

ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਬੂਜ਼ਰ-ਗਿਫਾਰੀ ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਬੂਜ਼ਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਕਾਲਾ ਆਦਮੀ" ਕਿਹਾ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਪੈਗੰਬਰ ਬਹੁਤ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਬੂਜ਼ਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। “ਗੋਰੇ ਕਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ,” ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ। (ਸਹੀਹ ਮੁਸਲਿਮ) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ, ਅਬੂਜ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਗਿਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: “ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਓ, ਅਤੇ ਅਬੂਜ਼ਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: "ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰਗੜੋ।" ਜਦੋਂ ਅਬੂ ਤਾਲਿਬ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਧ ਗਈ, ਉਹ ਤਾਇਫ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਗਏ, ਜਿਹੜਾ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ੭੫ ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣਗੇ। ਅਰਬੀ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ

ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਮੁਖੀਆ ਇਸ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਬੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ। ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਮੱਕੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਇਹ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੇਹਿਮਤ ਬਰਤਾਅ ਮਿਲਿਆ: "ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਅਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੈਂ ਤੈਥੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸ਼ਕਾਰ ਹਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਰਹਿਮਤ ਵਾਲੇ!" (ਅਲ-ਮੁਜਮ ਅਲ-ਕਬੀਰ, ਅਲ-ਤਬਰਾਨੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੧੪੭੬੪)

ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਤਾਇਫ ਦੇ ਸਿੰਹਾੜੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਲਈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਬਿਤਾਈ। ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਅਲਾਹ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਇਫ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਗਿਆ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ।" ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: "ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਾਇਫ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤਾਇਫ਼ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਮੇਰੀ ਸੁਣੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚਲੇਗੀ।" (ਸਹੀਹ ਅਲ-ਬੁਖਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੩੨੩੧)

ਸੰਜਮ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ੈਦ ਇਬਨ ਸਾਨਹ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣੇ ਪਏ। ਕਰਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਹੂਦੀ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਮੰਗਣ ਆਇਆ। ਉਹ ਪੈਗੰਬਰ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਫੜੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ: "ਮੁਹੰਮਦ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ? ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਮੈਂ ਮੁਤਤਲਿਬ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ।" ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਮਰ ਇਬਨ ਅਲ-ਖੱਤਾਬ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ, ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਫਟਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਪਰ ਪੈਗੰਬਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ: "ਮੇਰੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਹਨ।" ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: "ਜ਼ੈਦ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਲੂਕ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ," ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ। "ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਚੁਸਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਕਰਨ ਲਈ।" ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਓ, ਉਮਰ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਅਦਾ ਕਰੋ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ੨੦ ਸਾਅ (ਲਗਭਗ ੪੦ ਕਿਲੋ) ਖਜ਼ੂਰ ਵਧੇਰੇ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਡਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।" (ਮੁਸਤਦਰਕ ਅਲ-ਹਾਕਿਮ ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੬੫੪੭) ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਦਭੁਤ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਪੈਗੰਬਰ, ਮਦੀਨਾ ਦੀ ਮੁਸਲਿਮ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜੇ ਵੀ ਇਤਨੀ ਸਬਰ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕੇ।

ਪੈਗੰਬਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਰੇਗਿਸਤਾਨੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਓੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਜੋਰ ਨਾਲ ਖਿੱਚਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। "ਮੁਹੰਮਦ!" ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਵਧੀਆ ਉਠ ਦੇ ਦਿਉ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਨਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ, ਨਾ

“ਖੁਦਾ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਨਾਸਮਝ ਅਤੇ ਅਸਹਾਇਕ ਹਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਰਹਿਮਤ ਵਾਲੇ!

ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ

ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸੀ।" ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਭ ਕੁਝ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬੰਦਾ ਹਾਂ।" ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ?" ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਨਹੀਂ।" ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ। "ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬੁਰਾਈ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ," ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਗੰਬਰ ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਮੁਸਕਰਾਏ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਠ ਬਾਰਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉਠ ਖਜੂਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। (ਕਿਤਾਬ ਅਲ-ਸੁਫ਼ਾ, ਕਾਜ਼ੀ ਇਆਦ, ਖੰਡ. ੧, ਪੰਨਾ ੨੨੫)

ਸਬਰ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਾ

ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਮਦੀਨੇ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਸਬਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੁਰੈਸ਼ ਨੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਰਾਹ ਸਨ: ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਮੱਕਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਦੂਜਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਮਦੀਨੇ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਓਹੀ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ।

ਇੱਕ ਅਧਿਆਤੀ ਮੁਸਲਿਮ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਮਦੀਨੇ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਗਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਤੱਕ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗਾ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚੇਗਾ। ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਹਿਜਰਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਲਾਮੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੌੜ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਲੂਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਬਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਸਹਿਣਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬਰ ਦਾ ਰਾਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਲੂਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਬਣਨ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ। ਪੱਖਪਾਤ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾਤੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ

ਉੱਤਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ।

ਮੱਕੇ ਅਤੇ ਮਦੀਨੇ ਵਿਚ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ

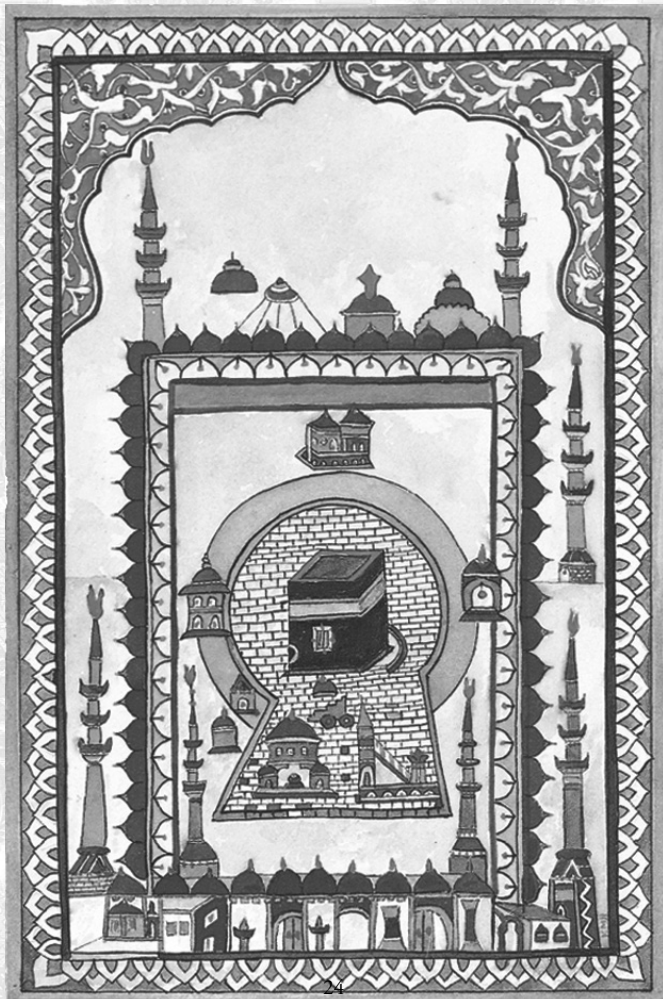
ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਖਦੀਜ਼ਾ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗੁਲਾਮ ਜੈਦ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਅਲੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਅਬੂ ਬਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਚੁਪਚਾਪ ਫੈਲਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਭੜਕੇ ਨਾ। ਅਬੂ ਬਕਰ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਪਾਰੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਧੰਨਵਾਨ ਵਪਾਰੀ ਸਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਿਆ। ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫੈਲਾਏ।

ਕੁਰੈਸ਼ ਨਬੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਮੱਕਾ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਕਾਅਬਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਦੇ ੩੬੦ ਬੁੱਤ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਲਾਮ ਇੱਕ ਅੱਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੁਰੈਸ਼ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕਬੀਲੇ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਅਬੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਅਬੇ ਦੇ ਰਾਖੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਖੁਸ਼ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੱਕੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਪਾਰ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਫਲਫੂਲਦਾ ਸੀ।

ਪਰੰਤੂ ਸਾਰੇ ਮੱਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੱਕੇ ਅਤੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਆਬਾਦੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ੨੦੦ ਲੋਕ ਇਸਲਾਮ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨਵੇਂ ਇਸਲਾਮੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਗੁਲਾਮਾਂ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਤੱਸਦਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਲ ੬੨੦-੬੨੧ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਯਸਰਬ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਖਜ਼ਰਜ਼ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੱਕੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਗੰਬਰ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਸਾਬ ਬਿਨ ਉਮਰ, ਜੋ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਨ, ਨੂੰ ਯਸਰਬ ਭੇਜ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਵੇ। ਉੱਥੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਮੁਸਅਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਹੁਣ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਯਸਰਬ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਣ। ਪੈਗੰਬਰ ਅਤੇ ਅਬੂ ਬਕਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਰਹੱਸ ਨਾਲ ਮਦੀਨੇ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਮਦੀਨੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਥੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਮੱਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਮਦੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਠੋਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜਾਵਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਜੜ ਤੋਂ ਹੀ ਕੱਟਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਦੀਨੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਕੁਰਆਨ ਕੁੱਝ ਆਯਤਾਂ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖਿਆ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਕਸੀ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਗੁਰੀੱਲਾ ਯੁੱਧ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਆਯਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੌਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ” (੨੨:੩੯)

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮੱਕੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ: ਬਦਰ

ਦੀ ਲੜਾਈ ੬੨੪ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਉਹੁਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ੬੨੫ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਟਰੈੱਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ੬੨੭ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ। ਇਹਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੱਲੀ। ਜਦੋਂ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੱਕੇ ਦੇ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ੬੨੮ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ੧੦ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਹਿਮਤੀ (ਕੋਈ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ) 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਤ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ "ਹੁਦੈਬੀਆ ਦੀ ਸੰਧੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੇ ਮੱਕੇ ਅਤੇ ਮਦੀਨੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਾਵਿਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਰੋਲ ਵਿੱਚ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਿਲਣ-ਜੁਲਣ ਲੱਗੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੱਕੇ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ੬੩੦ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੁਰੈਸ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਹਟ ਗਏ, ਤਾਂ ਪੈਗੰਬਰ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਮੱਕੇ ਵੱਲ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ।

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਿਰਦਾਰ

"ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ 'ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਿਰਦਾਰ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਲਈ ਦੋ ਕਹਾਵਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨਾ 'ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਿਰਦਾਰ' ਹੈ:"

"ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੱਲੇ ਨਾ ਲਾਓ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਕਰੋਗੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ ਕਰੋਗੇ। ਬਲਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਜਾਮੈ' ਅਤ-ਤਿਰਮੀਜ਼ੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੨੦੦੭)"

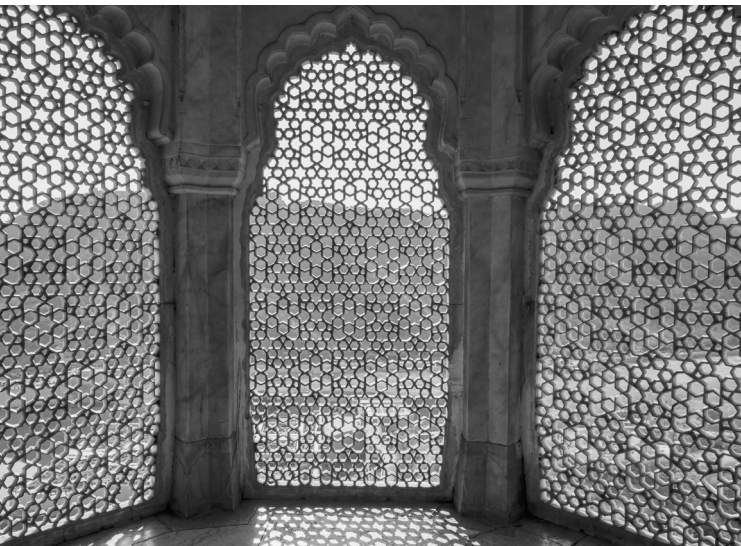
"ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਓ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਰਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਜਾਮੈ' ਅਲ-ਉਸੂਲ, ਇਬਨ ਅਲ-ਅਬੀਰ ਅਲ-ਜਜ਼ਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੯੩੧੭)"

ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਦੋ ਸਤਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਤਰ। ਆਮ ਪਾਤਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਜਿਵੇਂ ਦੂਜੇ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਤੀਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰੋਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਨੂੰ 'ਜਵਾਬੀ ਪਾਤਰ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਢ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੋਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਤੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਤੀਰਾ ਰੱਖੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਨੀਤੀ ਹੈ: ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹੋਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਰਣ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹੀ ਕਰੋ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਨਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਮਿਲਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਹਿਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਨਬੀ ੬੩੦ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੱਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਬੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਪੱਛਮੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬੀ ਨੇ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੱਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ: "ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ। ਜਾਓ, ਤੁਸੀਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ।" (ਸੀਰਤ ਇਬਨ ਹਿਸ਼ਾਮ, ਭਾਗ ੨, ਪੰਨਾ ੪੧੨)।

ਪ੍ਰਤਿਸ਼ੇਧ ਤੋਂ ਬਚਣਾ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹਜ਼ਰਤ ਨਬੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਤਾਂ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 'ਅਸਲਾਮੁ ਅਲੈਕੁਮ' (ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ 'ਅਸਾਮੁ ਅਲੈਕੁਮ' ਕਿਹਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮੌਤ।" ਆਇਸ਼ਾ ਨੇ ਇਹ ਸੁਣਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਅਤੇ ਕਹਿ ਉੱਠੀ, "ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਮੌਤ ਹੋਵੇ," ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, "ਖੁਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਨਤ ਕਰੇ।" ਹਜ਼ਰਤ ਨਬੀ ਨੇ ਆਇਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। "ਅੱਲਾਹ ਨਰਮ ਦਿਲ ਹੈ," ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, " ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।" (ਸਹੀਹ ਅਲ-ਬੁਖਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੬੯੨੭) ਦਰਅਸਲ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿੱਖੇ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਰਮ ਬੋਲ ਕਹਿਣਾ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹਮਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਮਹਾਨ

ਆਚਰਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਆਯਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: “ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਦੋਵੇਂ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹੋ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ (ਗੂੜ੍ਹਾ) ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ।” (੪੧:੩੪)

ਪੈਗੰਬਰ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਜ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਖੀ ਭਲਾਈ-ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਟਕਰਾਅ

ਕੁਰਆਨ ਇਸਲਾਮੀ ਢੰਗ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ: "ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਰੋਗੇ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਾ ਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੁਲਹ (ਸਮਝੌਤਾ) ਵੱਲ ਝੁੱਕਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਝੁਕ ਜਾਵੋ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਉੱਪਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ। ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਲਾਹ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਠੋਰ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਰਮ ਬੋਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਮੋਮਿਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।" (੮:੬੧-੬੨)

ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਲ੍ਹਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ — ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ — ਸਾਡੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬਲਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ

ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਵਸਦੇ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਘੱਟਘਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਆਗੂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: "ਲਿਲ-ਯਹੂਦ ਦੀਨੁਹੁਮ ਵਾ ਲਿਲ-ਮੁਸਲੀਮੀਨ ਦੀਨੁਹੁਮ," (ਲਿਲ-ਓਹੁਦ ਦਿਨੁਹੁਮ 'ਓ ਲਿਲ-ਮੁਸਲਿਮਿਨ ਦਿਨੁਹੁਨ ਟਹਓਟਿ ਸ "ਢੋਰ ਝਝਾਸ ਟਹਇਰ ਰਏਲਿਗਿਨ ਡੋਰੁ ਸਲਿਮ ਟਹਇਰਸ." ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, "ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ।" (ਸੀਰਤ ਇਬਨ ਹਿਸ਼ਾਮ, ਭਾਗ ੧, ਸਫ਼ਾ ੫੦੩)

ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ: ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਰੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਇੱਕ ਜਨਾਜ਼ੇ ਦੇ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੈਗੰਬਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਾਜ਼ਾ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੇ ਪੈਗੰਬਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਇਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ?" ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: "ਅਲੈਸਤ ਨਫਸੰ", (ਅਲਓਸਓਟ ਨਓਡਸਓਨ) ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, "ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ?" (ਸਹੀਹ ਅਲ-ਬੁਖਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰ. ੧੩੧੨) ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਉਦਾਹਰਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹੀ, ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਇੱਕਸਾਰ ਇਜ਼ਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

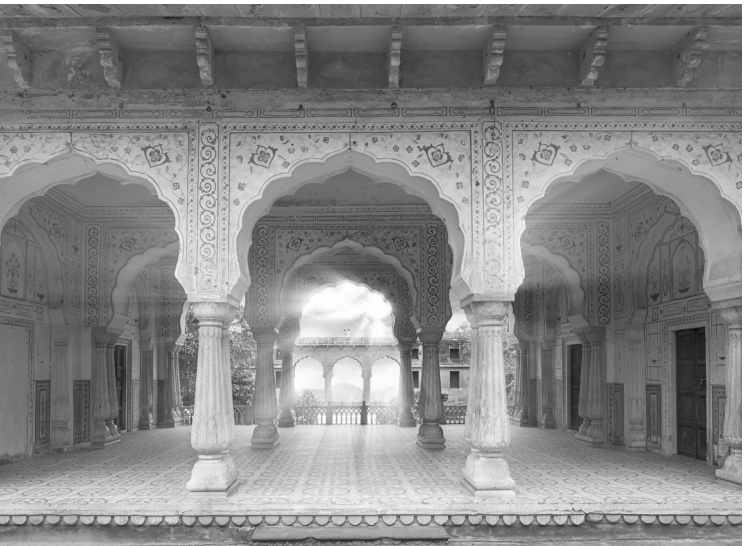
ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ

ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ

ਕੁਰੈਸ਼ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁਧਮਮ (ਨਿੰਦਕ) ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਿਤ" ਕੁਰੈਸ਼, ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਤੁਹਮਤਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੀਆਂ ਤੁਹਮਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ? ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਅਤੇ ਬਦਦੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਮੁਧਮਮ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਂ।” (ਸਹੀਹ ਅਲ-ਬੁਖਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰ. 3੫੩੩) ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਅਨਾ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰੰਤੂ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਅਕਸਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਟੀਸ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਤਿਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰੰਤੂ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਸੇ ਵਿੱਚ ਉਡਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਮਰਿਆਦਾ ਹੈ। ਪੈਗੰਬਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦਾਹਰਨ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ: ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ, ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ

ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਤੌਹੀਦ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗ਼ਲਤ ਵਰਤਾਅ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਤਾਲੀਮਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਡਟੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕੁਰਆਨ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਸਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਵੀ ਹੈ।
ਬੌਸ਼ਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਵੀ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ, ੯੪:੫-੬

ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਇਹ ਸੂਤਰ ਅਪਣਾਇਆ: ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ, ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲੱਭਦੇ ਸਨ, ਨਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਵਰਤਾਅ ਵਿੱਚ ਫਸਦੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਅਸਧਾਰਣ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਪੈਗੰਬਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵੀ ਵਧਾਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ 'ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਲਾਭ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਤੁਹਾਡਾ ਮਗਜ਼ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਵਿਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਊਰਜਾ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਠ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਤਨਾਅ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣਾ

ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਪੱਖ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ੯੪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ: “ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਵੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਵੀ ਹੈ।” (੯੪:੫-੬) ਇਸ ਆਯਤ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੱਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋਏ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਮੁਹੰਮ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਰਆਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੯੪:੪)

ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇੱਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਨਾਅ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪੈਗੰਬਰ

ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਆਨ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ

ਸੁਣਾਈਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: “ਪੜ੍ਹੋ, ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।” (੯੬:੧) ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ, ਰਚਨਹਾਰ ਅਤੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਅਤੇ ਦੁਆਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਆਨ ਦੀਆਂ ਤਾਲੀਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆਨ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗਕ ਲਹਿੰਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਘ੍ਰਿਣਾ ਦੇ ਸੁਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਹਿੰਸਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਾਨ ਇਸਲਾਮੀ ਕਿਰਤ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹੀ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜ਼ਰਦ ਸਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਯੁੱਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ।

ਯੁੱਧ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਹਰੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਚੇ ਚੇਤਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ। ਇਸ ਦੂਜੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਸੀਹਤ, ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਜੰਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਜਿਹੜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ। ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ, ਸਿਆਸੀ ਭਲਾਈ, ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਜਾਂ ਇਬਾਦਤ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਂਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੀ ਲਈ ਇਸਲਾਮ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵੱਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰੋ ਤਰਸ ਅਤੇ ਦੀਨ ਆਸਰੇ ਕੰਮ ਲਵੋ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ।

ਕੁਰਾਨ, ੪:੧੨੮

ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਾਲਣਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਮਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿਕਮਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਇੱਕ ਆਇਆਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵੱਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰੋ ਤਰਸ ਅਤੇ ਦੀਨ ਆਸਰੇ ਕੰਮ ਲਵੋ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ।” (੪:੧੨੮)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਮਨ ਇਸਲਾਮ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਲਾਮ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਪਾਲਣਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜੰਗ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਅਤੇ ਕਿਰਤਕ੍ਰਿਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਕ ਕੰਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ ਜੰਗ

ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਸਾ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕਰਕੇ, ਇਸਲਾਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਮਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਂਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਾਰ

ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਆਨ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਕੁਰਆਨ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ “ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸੰਸਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਰਹਿਮਤ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। (੨੧:੧੦੭) ਪੈਗੰਬਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਆਤਮਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਖੁਨੁ ਰਓਬਬਓਨਿਨਿਨਿ), ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ, ਬੁੱਧ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰੀ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੇਰੇ ਬੰਦੇ ਬਣ ਜਾਉ। ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਵਾਲੇ ਬਣੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ (੩:੭੯) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦੀ। ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤਰਜੀਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਾਇਨੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਭਾਗ 2

ਕੁਰਆਨ ਤੋਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁੱਲ

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜੋ ਪੈਗੰਬਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਉੱਤੇ ਨਾਜ਼ਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਸਗੋਂ ੨੩ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਹੀ (ਰਬਵਲਓਟਿਨ) ਵਿੱਚ ਆਈ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ੬੧੦ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਪੈਗੰਬਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਅਖੀਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ੬੩੨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਪੈਗੰਬਰ ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ੧੧੪ ਅਧਿਆਇ ਹਨ, ਜੋ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰੀਬ ੬੬੦੦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੁਰਆਨ ਸੱਤਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿਹਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਜਾਦ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਗਜ਼, ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਪੀਰਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਈਬਰਾਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਹੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪੀਰਸ (ਅਰਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤਾਸ) 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਲੋਕ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਰਆਨ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ

ਕੁਰਆਨ ਧੀਰਜ, ਸੁਲਹ, ਮੁਆਫੀ, ਪਰਹੇਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਰਆਨ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਰਆਨ ਪੜ੍ਹੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਓਗੇ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਸਬਰ (੩੯:੧੦), ਸੁਲਹ (੪:੧੨੮), ਮੁਆਫੀ (੪੨:੪੦), ਪਰਹੇਜ਼ (੭:੧੯੯), ਸੰਤੋਸ਼ ਆਦਿ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਇਹ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੂਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਸਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਅਤਾ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਜੋਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਮਕਸਦ - ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ - ਉੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਉੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚੋਣ

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਨਚਾਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ,

ਉਹ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਆਤਮਿਕ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਝਲਕ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਰਚਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀਕਰਨ ਯੋਜਨਾ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਨਿਯਤ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤ੍ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ

ਹਰ-ਇੱਕ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ

ਕੁਰਆਨ ਸਿੱਖਣ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਣਾ ਹੀ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸੂਰਾ ਮਰਯਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਇਤ ਇਸਦੀ ਉਮਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੈਗੰਬਰ ਇਬਰਾਹੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ:

ਹੈ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ! ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਚੱਲੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਰਾਹ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ। (੧੯:੪੩)

ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬਰਾਹੀਮ ਦਾ ਪਿਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਬ੍ਰਾਹੀਮ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਤੌਹੀਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ।

ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਕਾਇਨਾਤ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਮਨੋਬਲ ਜੋ

ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਰਾਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਬੌਧਿਕ ਤਰਸ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਸੰਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਸੰਵਾਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਹਿਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਬੌਧਿਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕਾਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਚਰਚਾ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਾਠਕ ਅਸਲੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੂਮ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੱਕ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪਏ। ਸਾਰੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਂ ਸੰਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਂ ਸੰਵਾਦ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਭੌਤਿਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ

ਮੀਂਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਕਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਜ਼ਕਿਰ ਕਹਫ਼ ਸੂਰਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰਕਤ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਉਤਾਰਿਆ ਫਿਰ ਉਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਬਾਗ਼ ਉਗਾਏ ਅਤੇ ਕੱਟੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਵੀ। (੫੦:੯)

ਇਸ ਆਯਤ ਵਿੱਚ 'ਵਡਭਾਗੇ ਪਾਣੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਮੀਂਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਥੱਲੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਹਰਿਆਲੇ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨਦਾਇਕ ਪੋਸ਼ਣ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਂਹ ਦੇ ਬਿਨਾ, ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਰਗੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਮਕ-ਰਹਿਤ ਪਾਣੀ। ਇਸ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਉਹ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਹ ਸੰਚਿਤ ਪਾਣੀ ਖਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਰੱਖਣ ਲਈ

੩.੫ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਮਕ ਮਿਲਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ।

ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਮਕਹੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਮਕਹੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਹੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਬੱਦਲਾਂ ਤੋਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦਿਤ ਪਾਣੀ, ਜਾਂ ਨਮਕਹੀਨ ਕੀਤਾ ਪਾਣੀ, ਹੈ ਜੋ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਵੈ-ਪਾਖਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਪੈਂਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੂਹ ਦੀ ਸਫਾਈ (ਤਜ਼ਕੀਯਾ) ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਜਲਾਸਯ (ਰਿਜ਼ਰਵਾਈਰ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੂਣ ਵਾਲੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਨਮਕ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸੱਚੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਹਰ ਚੀਜ਼, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟੀ, ਵਿੱਚ ਮਾਦਾ ਸਾਮਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਾਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਕੱਢ ਸਕੀਏ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਂ ਲਈ ਖੁਰਾਕ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਆਤਮਿਕ ਖੁਰਾਕ ਸਿਰਫ਼ ਬੌਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਅਤੇ ਆਖਰਿਕਾਰ ਆਤਮਿਕ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਹਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬੋਲਚਾਲ ਦਾ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ: ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੋਲਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਖ਼ਾਸ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਹ ਖੋਜ ਸਾਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ – ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨਬੀ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਬੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: "ਅਲੀ ਇਬਨ ਅਬੀ ਤਾਲਿਬ ਨਾਲ ਰਹੋ – ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹਾਬਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ – ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਤਾਲੀਮ ਲਈ।"

ਚੰਦ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਨਬੀ ਨੇ ਅਲੀ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲਿਆਓ।" ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਨਬੀ

ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਨਬੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: “ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਲੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਆਪਣੇ ਅਗਲੀ ਤਾਲੀਮ ਲਈ। ਫਿਰ ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਉਂ ਚਲਾ ਗਿਆ?”

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: “ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਤਾਲੀਮ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਐਸਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।” ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਲੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸੂਰਾ 'ਅਲ-ਜ਼ਲਜ਼ਲਾ' ਦਾ ਪਾਠ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

“ਤਾਂ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਤਿਣਕੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਨੇਕੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਤਿਣਕੇ ਬਰਾਬਰ ਬੁਰਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਵੇਗਾ” (੯੯:੨-੮)

ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਹਰ ਕੰਮ,
ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ, ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਤਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਅਲੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਬੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ: “ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਸੁਨੇਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭ ਲਿਆ?” ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: “ਇਹ ਆਯਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਕਰਮ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟੀ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਠੁਕੜਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਆਨ ਕਿਵੇਂ ਹਰ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਪ-ਸੁਧਾਰਣ ਵਾਲਾ ਤੰਤੂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚੋਕਸ ਰਹੇ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਰਤਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਧਨਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ।

ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਾਥੀ

ਕੁਰਆਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਕਾਈ ਹੈ

ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਜੇ ਘਰ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਮਾਜ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇਗਾ।

ਸੂਰ੍ਹਾ ਅਲ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਆਨ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਤਰਜਮਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹੀ ਨਸਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜੋੜੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਰਹਿਮਤ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। (੩੦:੨੧)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਪਾਸੇ ਹਨ। ਨਬੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਦੋ ਸਮਾਨ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਜੋੜੀ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੱਚਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਸਾਥੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਹੀ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਹਨ। ਜੋੜੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ

ਹਨ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬੰਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਅਧਿਆਇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮਿਲ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਯੰਤ੍ਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਇੱਕ ਯੰਤ੍ਰ ਤਨਹਾ ਚਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ: ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੱਡੀ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਹੈ ਸੰਯੋਜਨ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਜੀਵਨ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਸੰਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਲਕਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੋਵੇਂ ਅਪੂਰਨ ਹਨ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁੱਧੀਮਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇੱਕ ਸਫਲ ਜੀਵਨ ਲਈ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ

ਸਭ ਮਾਨਵ ਬਰਾਬਰ ਹਨ

ਮੱਕਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਨਬੀ ਨੂੰ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਹੀ ਮਿਲੀ, ਜੋ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਸੂਰ੍ਹਾ ਅਬਾਸਾ (ਉਹ ਮੁਹਤਿਆ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਰ੍ਹਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ਉਸ ਨੇ ਮੱਥੇ ਤਿਉੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੋਲ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਆਇਆ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਧਰ ਜਾਵੇ। ਜਾਂ ਉਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾ ਸੁਧਰੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਡਰਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋ। (੮੦:੧-੧੦)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਨਬੀ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਮਸ਼ਗੂਲ ਸਨ, ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ - ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੱਕਾ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਕੌਮ ਨੂੰ - ਆਪਣੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਲਕ, ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਉਮੈ ਮਕਤੂਮ, ਜੋ ਅੰਧੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਸਨ, ਨੇ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਕਰਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਘਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਬੀ “ਮੁਹੜਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਗਿਆ” ਅੰਧੇ ਆਦਮੀ ਤੋਂ - ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ, ਉੱਥੇ ਹੀ, ਪਹਿਲੇ ਦਸ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਉਮੇ ਮਕਤੂਮ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ: “ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝਿੜਕਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ!”

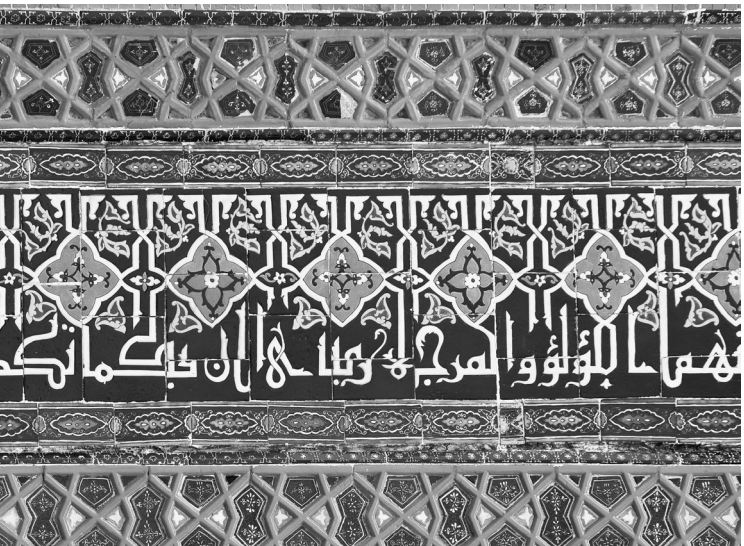
ਇਹ ਘਟਨਾ, ਜੋ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਸਾਰਬਜਨਿਕ ਪਾਠ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਆਦਰ ਦੇ ਲਾਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਗਰੀਬ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਮੀਰ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉੱਚੇ ਪਦ ਤੇ ਹੋਵੇ।

ਸਮਾਨਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਮੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ।

ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪਰਮ ਮੁੱਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਹੰਮਦ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਬੀ ਸਨ, ਪਰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਆਨ ਨੇ ਨਬੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇੱਕ ਫਰਜ਼ੀ ਸੁਚੇਤ ਸਮਾਜ

ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਯਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਆਯਤ ਨਹੀਂ ਪਾਓਗੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਦਾਵੇ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਾ ਕੁਰਆਨ ਇਸ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੁਰਆਨੀ ਆਯਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਲਾਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਆਂ, ਉਪਕਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ। ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਸਲੀਲਤਾ, ਰੱਬ ਦਾ ਇਨਕਾਰ, ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਤੋਂ। ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੇਤੇ ਹੋ ਜਾਵੇ! (੧੬:੯੦)

ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਜੋ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਫਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਜਾਗਰੂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਸੋਚੇਗਾ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਇੱਕ ਹੱਕਾਂ-ਜਾਗਰੂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ

ਅਧਿਕਾਰ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਫਰਜ਼-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਖੁਦ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਉਹ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਫਰਜ਼-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਅਸੀਂ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਇੱਕ ਜਾਗਰੂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਮੈਂ ਇਹ ਕਰਾਂਗਾ। ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਲਹੀਤਾ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਲਹੀਤਾ ਖੁਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੱਕਾਂ-ਆਧਾਰਿਤ ਅਸਲਹੀਤਾ 'ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਉਹ' ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਫਰਜ਼ਾਂ-ਆਧਾਰਿਤ ਅਸਲਹੀਤਾ 'ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ' ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹੱਕਾਂ-ਆਧਾਰਿਤ ਅਸਲਹੀਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਅਨਾਰਕੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਫਰਜ਼ਾਂ-ਆਧਾਰਿਤ ਅਸਲਹੀਤਾ ਸਾਂਝ, ਏਕਤਾ, ਅਮਨ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ: “ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇਓ ਜੋ ਦੂਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਰੱਬ ਤੋਂ ਕਰੋ।” (ਸਹੀਹ ਅਲ-ਬੁਖਾਰੀ, ਹਦੀਸ ਨੰਬਰ ੭੦੫੨) ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਹਾਸਲ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਹੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਕਾਰਗਰ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ।

ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ

ਜੰਨਤ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹਨ।

ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗਾ। ਉਹ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਪੂਰੇ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹੀ ਸੱਚਾਈ ਕਹਾਵਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ: ‘ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।’

ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਣਾ ਪਏਗਾ ਅਗੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋਗੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦਾਵਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ

ਸੂਰ੍ਹਾ ਅਲ-ਵਾਕੀਆ ਕੁਰਆਨ ਵਿਚ ਕੁਰਆਨ ਸਵਰਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵਨ ਜੀਵਣਗੇ:

ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੋਈ ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਗੇ। ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਲਾਮ-ਸਲਾਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦ (ਪੲ:੨੫-੨੬)

ਆਖਿਰਤ ਦੀ ਜੰਨਤ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਭਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਗੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਨਤ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਵਸੇਰੇ ਜਾਣਗੇ। ਜੰਨਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੁਕ ਸਕਣ। ਉਹ ਸਾਧਣ ਦੇ ਗੁਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅਮਨ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਜੀਣਾ।

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੰਨਤ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਮਿਆਰ

ਹਨ; ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੁਕਣ। ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਬਣਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਯਤ ਸਵਰਗ ਦੇ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਲ ਕਬੂਲਯੋਗ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨੈਤਿਕ ਮਿਆਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ - ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਆਖਿਰਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਣਚਾਹੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜੋ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਚਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਵਰਤਾਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਵਰਤਾਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ।

ਗੁੱਸੇ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ

ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ

ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੁੱਸਾ ਹੈ – ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜੋ ਹਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਲੋਕ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਕੁਰਆਨ ਸੂਰਾ ਅਲ-‘ਇਮਰਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

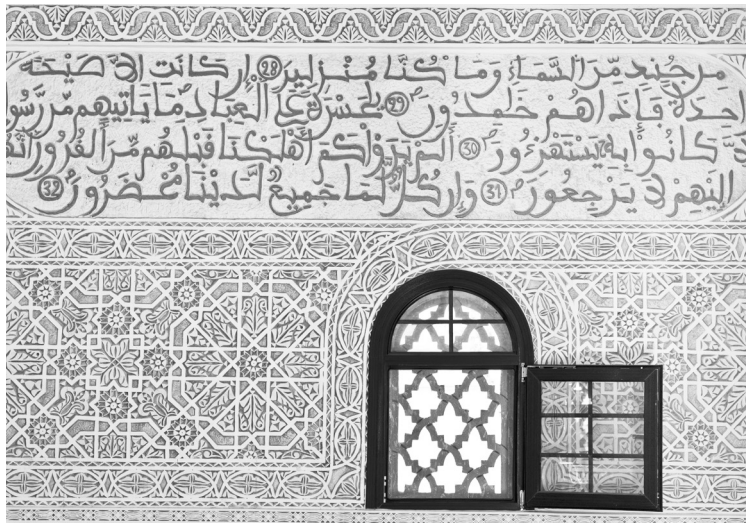
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਮੀਰੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਪੀਅ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿਮਾਵਾਨ ਹਨ। ਅੱਲਾਹ ਨੇਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। (੩:੧੩੪)

ਇਸ ਆਯਤ ਵਿੱਚ ਕੁਰਆਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਮਿਸ਼ਤਕ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਮਿਸ਼ਤਕ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਮੱਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੱਚੇ ਮਿਸ਼ਤਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਈਮਾਨ ਐਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਅੱਗ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਭੜਕਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁੱਸਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਸਲ

ਵਿੱਚ, ਗੁੱਸਾ ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜੀਵ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਬੇਅਦਬ ਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਕਿਰਿਆ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਚਿੰਤਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਐਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ।

ਗੁੱਸਾ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਹਾਨੁਭੂਤੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਕੁਰਆਨੀ ਆਯਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਕੁਰਆਨੀ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ: ਨਫਰਤ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਾ ਦਿਓ, ਸਗੋਂ ਭਲਾਈ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਹੈ: ਨਫਰਤ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਾ ਦਿਓ, ਬਲਕਿ ਚੰਗੀ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਗੁੱਸਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਸਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਵੈ-ਨਿਅੰਤਰਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਉਕਸਾਉਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਧੀਰਜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਸਾਬਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਬਣੋ। ਇਹ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਸਲੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਓ ਨਾ

ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਹਾਬਾ ਨੇ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਣਚਾਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਕੁਰਆਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸੂਰਾ ਅਲ-ਅਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋਕ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਲਈ ਮਾੜੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕਰੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੱਦਾਂ ਲੰਘ ਕੇ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਬੋਲਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮੋਹਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਅੱਲਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਆਲਾ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਜਾਂ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਬਾਰੇ ਬੁਰੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ; ਬਲਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤਆਲਾ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੇਵਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਯਾ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਣਗੇ।

ਇਹ ਆਯਤ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕਪੱਖੀ ਅਪੈਤਿਕ ਮਿਆਰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਬਦਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਆਨ ਝਗੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਉਕਸਾਉਣਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਉਕਸਾਉਣ ਤੋਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਅ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲੇ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਕੁਰਆਨੀ ਸਿੱਖੀਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਬਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉ' ਫਾਰਮੂਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਿਆ ਨਾ ਕਰੋ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਬੋਲਚਾਲ ਅਤੇ ਵਰਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕਾਬੂ ਰੱਖੋ।

ਇਹ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਹੱਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਆਨ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਖਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿ: “ਮੈਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਓ!” ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮੱਸਿਆ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਤਕ ਦਾ ਕੰਮ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਹ ਮੰਗਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹਟਾਓ ਜੋ ਮਿਸ਼ਤਕਾਂ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸਮਝੋਤੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ

ਸੂਰਾ ਅਲ-ਨਿਸਾ' ਵਿੱਚ, ਕੁਰਆਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਯਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮਝੋਤਾ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਮਝੋਤਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਲਾਲਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੋ ਤਰਸ ਅਤੇ ਦੀਨ ਆਸਰੇ ਕੰਮ ਲਵੋ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। (੪:੧੨੮)

ਇੱਥੇ ਕੁਰਆਨ ਸਾਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਯਤ ਦਾ ਤਤਕਾਲੀ ਸੰਦਰਭ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਰਆਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਮੂਹ ਦੂਸਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਈ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਰਾਹਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੇਲਜੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ

ਕੁਰਆਨੀ ਸਿੱਖਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪੱਧਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਿਲਜੁਲ ਦੀ ਪੱਧਤੀ ਸਦਾ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਹਿਸ ਦੀ ਪੱਧਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ; ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾਲ ਜੀਉਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਸੂਚੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਜੀਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਹੰਕਾਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੇਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨੀਤੀ ਹੈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਬਚਾ ਸਕੋ।

ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਕਲਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਕਸ਼ ਵੱਲ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਥਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਬਦਲਾ ਕਿਉਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕੁਰਆਨੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਦਲਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸੂਰ੍ਹਾ ਅਲ-ਨਹਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਮਲੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਯਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲਵੋ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਧੀਰਜ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਧੀਰਜ ਧਾਰੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ।

ਬਦਲਾ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਅਨਿਆਇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਆਨੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਦਲੇ ਦੇ ਦੋ ਪੱਧਰ ਹਨ - ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੇ ਮਾੜੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਦਲਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਹੈ - ਕਿ ਇਹ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਾ ਕਰੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਮੁਆਫ਼ੀ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰਕ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬਦਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਚਾ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਬਦਲੇ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਸਲਈ, ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਬਦਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਫ਼ੀ ਇਸ ਲੜੀ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੌਮਿਆਂ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਮੁਆਫ਼ੀ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਰਨਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ।

ਮੁਆਫੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਇਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਮੂਲ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਲਾਮ ਕੁਝ ਕੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਇੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ: ਮੁਆਫੀ ਨੂੰ ਚੁਣੋ। ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਦਲਾ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਫ਼ਤਿਰਤ

ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ

ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਹਾਂ? ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੈ? ਕਾਮਯਾਬੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸੱਠਵੇਂ ਅਧਿਆਇ, ਅਲ-ਮੁਲਕ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧਤ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰਖੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ, ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਨੰਤ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੁਰਆਨੀ ਆਇਤ ਵਿੱਚ 'ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ' ਦੋਨੋਂ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਨੰਤ ਜੀਵਨਕਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਚਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ - ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਜੋਂ।

ਇਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਇਸਦੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ।

ਇਹ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਚੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਬਣਾਈ, ਜੋ ਕਿ ਜੰਨਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਖੁਦਾ ਅਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਜੰਨਤ ਲਈ ਚੁਣਾਈ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਹੈ।

ਇਹ ਕੁਰਆਨੀ ਧਾਰਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ
ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ।
ਇਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਇਨੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਰੱਬੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ
ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ,
ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਪੂਰਨ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਹੱਕਦਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵਸੇ। ਇਹ ਰੱਬੀ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਸ ਦਿੰਦੀ
ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੁਨੀਆ
ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ, ਪੀੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਹਾਲਾਤ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ
ਰੱਬੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ
ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਹ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਆਸ
ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੇਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ
ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ
ਇਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਦੀਵੀ ਜੰਨਤ ਦੇ
ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ
ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ

ਦੀ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਕਸਰ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਅਧੂਰੀ ਸਮਝਣਯੋਗ ਘਟਨਾ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਰੱਬੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦਾ ਮਾਰਗ

ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਚਨਹਾਰ ਦੇ ਦਾਤਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਭੱਜੋ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੁਹਾਹਿਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਦਿੱਤ - ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਕਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਹਾਹਿਸ਼ ਇੰਨੀ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਤੀ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ - ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ, ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਅਣ-ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ, ਸਾਰੇ

ਇਸ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਕ ਖੁਹਾਹਿਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿ ਆਪਣੇ ਰਚਨਹਾਰ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਹੈ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਪੈਗੰਬਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਲਕਸ਼ ਵੱਲ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਏ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਕਾਮ-ਏ-ਇਲਾਹੀ ਮਿਲੇ ਜੋ ਖੁਦਾ ਮਹਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਕਲੌਤਾ ਰਸਤਾ ਜੋ ਕਦੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਇਹ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਮਰਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ। ਇਹ ਸਦੀਵਤਾ ਵੱਲ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਰਾਹ ਹੈ।

ਇਹ ਅਪੂਰਨ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪੂਰਨ ਦੁਨੀਆ ਵੱਲ ਇੱਕ ਪਲਾਇਨ ਹੈ। ਇਹ ਅਧੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਦੁਨੀਆ, ਮਾਤਰੀਵਾਦ ਤੋਂ ਆਤਮਿਕਤਾ ਵੱਲ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਰਾਸਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਕਸਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਅਪੂਰਨ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜੀਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਰਸਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਪੂਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਉਹ ਸੁਖ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਰਸਤੇ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਅਤੁਲਨੀਆ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

ਕੁਰਆਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਮੌਤ ਹਰ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਆਏਗੀ। ਕੁਰਆਨ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਕਿਰ ਸੂਰਹ ਲੁਕਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਬੌਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਆਮਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੀ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਗਰਭ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਇਹ

ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਲ੍ਹ ਕੀ ਕਮਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਧਰਤੀ (ਥਾਂ) ਤੇ ਮਰੇਗਾ। ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਗਿਆਤਾ ਹੈ।

ਮੌਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਚਾਲ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੈਵਗਤ ਪਲ ਕਦੋਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਮੌਤ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਿਸ਼ਕਰਨ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰ ਕੋਈ ਸੰਕਟਕਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਪਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕਦੀਰ ਦਾ ਮੌਤਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ; ਇਹ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਜੀਵੰਤ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਢੰਗ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਅਣਿਵਾਰਯ ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਚਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਘਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

ਮੌਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਜੀਉਣੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਤਣਾਓ-ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹੈ।

ਕੋਈ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਦਾ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਮੌਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਜਿਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੀ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਤਣਾਓ-ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕਮਾਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਇੱਛਾ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈ।

ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਕ ਉਪਾਅ ਵਾਂਗ ਹੈ; ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬੈਲੰਸ ਬਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੌਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਕਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹਾਂ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਊਰਜਾ ਅਤੇ

ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬਕ ਹੈ।

ਜੰਨਤ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਜੰਨਤ ਦੀ ਅਜਰ ਹੇਠਲਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ? ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੁਜੱਕਾ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਨਹਿਰਾਂ ਵੱਗਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਫ਼ਲ ਹੈ ਉਸ ਬੰਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਵੇ।) ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੁਜੱਕਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ। ਮੁਜੱਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਜੰਨਤ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜੰਨਤ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ਹਾਲੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੰਨਤ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਜੱਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜੰਨਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਜੱਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੁਣ ਹੈ। ਮਤਲਬ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਰਨਾ ਸਦਾ ਖੋਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਦੱਬੁਰ ਵਾਲਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ

ਜ਼ਰੀਏ, ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦਾ ਖੁਦਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਇੰਨੀ ਗਹਿਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਵੇ। ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ, ਬੁੱਧ-ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰੀ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੇਰੇ ਬੰਦੇ ਬਣ ਜਾਉ। ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਵਾਲੇ ਬਣੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ।

ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰਤ ਅਲ-ਕ਼ਮਰ (ਚੰਦ) ਵਿੱਚ ਜੰਨਤ ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੰਨਤ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾ ਨਾਲ ਜੀਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਸੱਚੀ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣਗੇ ਸਮਰੱਥ ਰੱਬ ਦੇ ਕੋਲ।

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੰਨਤ ਦੇ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਰੱਖਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਉੱਚ ਗੁਣ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਜੰਨਤ ਨੂੰ ਦਾਰੁਸ-ਸਲਾਮ (ਧਰਿਰੁਸ-ਸਓਲਓਮ) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾਰੁਸ-ਸਲਾਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਘਰ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੰਨਤ ਦੇ ਉੱਚ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੰਨਤ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਵਿਕਸਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਦਇਆ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਜੰਨਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ, ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰਹ ਅਨ-ਨਿਸਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਾਨਵਤਾਪੂਰਨ ਆਯਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਉਹ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਪੈਗੰਬਰ, ਸਿੱਦੀਕ (ਸੱਚੇ) ਸ਼ਹੀਦ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਜੰਨਤ ਦਾ ਸਮਾਜ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਘ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਸ਼ਾਂਤਪੂਰਣ ਵਰਤਾਅ, ਮਹਾਨ ਚਰਿੱਤਰ, ਸਚਾਈ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਅ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਰਤਾਅ ਵਿੱਚ ਸਰਵੋਤਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਜੰਨਤ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਚੋਣ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਆਖਿਰਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੇ ਕਮਾਇਆ"। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਭਾਗ 3

ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਰੂਹ

ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ

ਕਾਇਨਾਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ - ਸੂਰਜ, ਚੰਨ, ਤਾਰੇ - ਸਭ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਤੱਤ ਉਹਨਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖ਼ਾਲਿਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੇ ਖੁਦਾ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਅਪਣਾ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਜਗਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਜਗਤ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਰਸਤੇ ਚੁਣ ਸਕੇ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜੀਵਨ ਨੁਸਖਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਕਾਇਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਚੋਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਰਾਹੀਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਪਰਿਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ, ਜ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ

'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਐਸੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇ। ਖੁਦਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਅੱਗੇ ਗਏ। ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰਾਹ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਦਮ, ਪਹਿਲੇ ਮਨੁੱਖ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਨਬੀ ਵੀ ਬਣਾਇਆ - ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਬੀ ਭੇਜੇ - ਅੰਤਿਮ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਨ - ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ, ਜੋ ਕਿ ਭਟਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਸਕੇ।

ਖੁਦਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

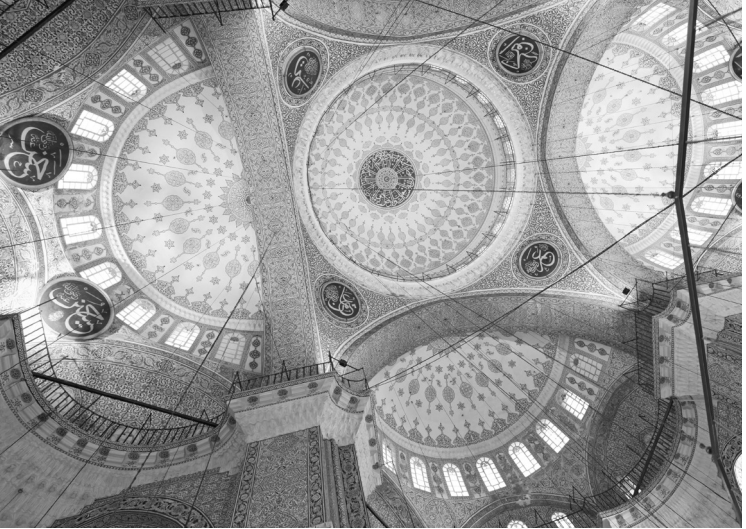
ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪੱਟੜੀ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਤੇ ਇੱਕ ਕੰਕਰ ਰੱਖ ਦਈਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚੱਕ੍ਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਕੰਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਡ ਜਾਏਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਰੰਗ-ਬਦਲ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਦੀ ਗਤੀ ਅਮੂਮਨ ੨੫ ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹੁਣ ਸੋਚੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸਤੇ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਗਤੀ ਕੰਕਰ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉੱਡਦੇ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵ 'ਤੇ ਸਤੰਤਾ ਨਾਲ ੧੦੦੦ ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ -

ਜੋ ਆਮ ਯਾਤਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੈ - ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ

“ਇਸਲਾਮ” ਇੱਕ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ “ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਗਿਆਕਾਰੀ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਣਾ” ਹੈ।

ਸਤਹ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੰਕਰ ਉੱਡਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉੱਪਰੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹੇਠੋਂ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਤਿ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਪਰੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਮੀਲ ਮੋਟੇ ਹਵਾ ਦੇ ਕਵਚ ਦਾ ਘੇਰਾ - ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਦਭੁਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਡਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ। ਸੋਚੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ ਬੀਜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਬੀਜ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਇੱਕਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਉਗਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਮੂਲੀ, ਗਾਜਰ, ਸਲਗਮ, ਅਮਰੂਦ, ਆਮ, ਸਰਸੋਂ ਦੇ ਪੌਦੇ - ਹਰ ਚੀਜ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਧਾਰਣ ਘਾਹ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਰਗਦ ਤੱਕ। ਹਰ ਪੌਦਾ ਆਪਣੀ ਖ਼ਾਸ ਸੂਰਤ, ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਭ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰ ਪਲ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਣ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਅਦਭੁਤ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰ

ਸਕਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ: "ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਜੀਬ ਚਮਤਕਾਰ ਕੌਣ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ?"

ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਭ ਚਮਤਕਾਰ

ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਐਟਮਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ, ਹਰ ਵਸਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਕਣਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਅਜੀਬ ਚਮਤਕਾਰ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਣੂ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਚਮਕਦਾਰ ਸੂਰਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਣੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਝਰਣੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਹਵਾ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਝਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਣੂਆਂ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਹਰ ਵੱਖਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਗੁਣ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸੰਸਾਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਹੀਣ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਚਾਰੇ ਥਾਂ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਵਿਵਿਧਤਾ ਅਤੇ ਮਾਪ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਰੇਤ ਦਾ ਅਣੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਜੱਥੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖਾਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ, ਖਾਣਾ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸ, ਖੂਨ, ਹੱਡੀਆਂ, ਨਖੂਨ, ਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਖਾਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਧਰਤੀ ਵੀਂ ਚਮਤਕਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੱਢਣ, ਸਾਫ਼ ਕਰਨ, ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਤਰਲ ਇੰਧਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਸੁਮਾਰ ਸਰੋਤ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਉਪਯੋਗੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ, ਘਰ, ਫਰਨੀਚਰ, ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਵਸਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੈ?

ਜ਼ਮੀਨ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ ਹੈ - ਆਪਣੇ ਧ੍ਰੁਵ 'ਤੇ

ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਗੋਲ ਕਕਸ਼ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਵੱਡੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਧੂੰਆਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਥਾਹ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਲਗਭਗ ਕਰੋੜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦਾਈ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਇੰਨੀ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ: ਇਹ ਇਕੋ ਹੀ ਗਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਦੇ ਪਿਛੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਅਦਭੁਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਖੁਦਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?

ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੀਵਨ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਦਾਰਥ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੀਵ ਜਿਵੇਂ ਮੱਛੀ ਜੋ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੰਛੀ ਜੋ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਡਦਾ ਹੈ, ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਵੱਡੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਇਨਸਾਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਰੂਪ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਸਟੇਲਟਨ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਸ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪਰਤ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਵਾਲ ਅਤੇ ਨਾਖੂਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖੂਨ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਕੜਦਾ ਹੈ, ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਸੁੰਘਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਦਿਮਾਗ ਹੈ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਥਾਕਥਿਤ ਬੇਹੱਸ ਮਾਦੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਣ ਜੀਵ ਦਾ ਬਣਨਾ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਕਣਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਨੂੰ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਦੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਨੂੰ ਤੁਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ? "ਚਮਤਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਤਰ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਤੁਰਦੇ, ਗੱਲ ਕਰਦੇ, ਸੋਚਦੇ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਤੱਤ-ਜੀਵਨ-ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਹੈ: ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਉੱਚ ਅਸਥਿਤੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਬੇਹੱਸ ਮਾਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੁਣ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ 'ਆਤਮਾ' ਜਾਂ 'ਅਹੰਕਾਰ' ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਵਿਅਕਤਿਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਅਹੰਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੁਖਸੀਅਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੱਬ ਦੀ ਅਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਦੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਕੁਰਆਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਖੁੱਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਬਹਾਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੱਬ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਸਬੂਤ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਸੰਦੇਹਵਾਦੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਚਮਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ,

ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਛੋਟੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੇਗਾ? ਦਰਅਸਲ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਖੁਦਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਹ ਰੱਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

ਆਖਿਰਕਾਰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਖੋਜ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸਾਂਭਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਅਖਰ ਹੰਸਾਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਅਣੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੱਭ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੇਜਾਨ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਦੇ ਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਲਿਆ ਹੈ: ਰੋਸ਼ਨੀ, ਗਰਮੀ, ਹਰਿਆਲੀ, ਵਗਦਾ ਪਾਣੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੇਜਾਨ ਮਾਦੇ ਵਿੱਚ ਰੰਗ, ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦੇ ਗੁਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਹਰ ਥਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਗਤੀ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਗੁਰੂਤਾਵਾਕਰਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆ ਬਣਾਈ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੂਖੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਦਿਵਿਆ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਦਭੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਾਕਤ ਵਾਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣਾ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੁਆਦਿਸ਼ਟ ਫਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਨੰਦ

ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੁਹਣਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਗਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਕੀ, ਜੋ ਸਾਰੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ? ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਬੇਅਸਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਹ ਕੁੱਝ ਕਲਪਣਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉੱਚਾ ਅਨੁਭਵ - ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਵਾਂਗ - ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਛੱਡੇਗਾ।

ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਦਿੱਤਿਆਂ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਖੁਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਗੁਣ ਹੋਣੇ

ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜਣਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸਵਾਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਾ, ਸਹਿਣ ਵਾਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲਾ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਫੂਹਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਜੋ ਉਜਲੇ ਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਨਜ਼ਾਕਤ ਵਾਲੀਆਂ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਨਮੋਹਣੀ ਆਰਜੂ ਸਦੀਵ ਲਈ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਖੁਦਾ ਖੁਦ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚਮਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਮਕ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖੁਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਸੱਚੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੋਦਾਮ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੋਜਣ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤੂਫਾਨ ਜਾਂ ਸਿਫੂਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਮਨੁੱਖ ਬਣੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਚਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਇੱਕ ਪੱਛਮੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਵੱਡੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਜੀਵ ਹੈ। ਇਹ ਸੇਮ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਣਿਆ

ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖ ਅਪਾਰ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੰਤ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੌਤ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੰਤ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਦੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੁਪਨੇ ਕਦੇ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਅਮੀਰ, ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਐਸੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਆਗਾਹੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ - ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ, ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਡਰਾਈਂਗਾਂ ਦੀ ਪੜਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਗੈਰ, ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ੀ ਮੀਆਦ ਬਿਤਾਉਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ “ਜੰਨਤ” ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ੀ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ: ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਦੀਵੀ ਵਿਰਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ?

ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਬਲਕਿ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ੀ ਪੇਪਰ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਬਰ ਦੇ ਸੱਚਾਈ ਅੱਗੇ ਨਮਨ ਕਰੇ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਅੱਗੇ ਨਮਨ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤਿਆਗ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ, ਹੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਣਾਉਣ ਵਰਗਾ ਹੈ,

ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਅਸਥਿਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਵਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਕ੍ਰੋਧ, ਬਦਲਾ, ਈਰਖਾ, ਨਫ਼ਰਤ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਦਿ। ਇਹ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੀਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨ ਕਰੇ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਵਰਗਿਕ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਰਚਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਜੀਵ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਸਥਿਤੀ ਐਸੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੱਡੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਮਨੁੱਖ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਮਤਲਬ ਪੂਰਨ ਜੀਵ ਹੈ।

ਪਰਲੋਕ

ਉਹ ਵੱਡੇ ਬਰਫ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਈਸਬਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਉੱਤਰ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਧਰਧਰਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੱਭ

ਮਨੁੱਖ ਰਚਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਜੀਵ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਸਤੀ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਐਸੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਦੱਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਤਹ ਦੇ ਥੱਲੇ ਲੁਕੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦਿਸ਼ਾ ਮਾਰਿ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਉਹ ਤੈਰਦੇ ਬਰਫ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਜੋ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਾਗ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਾਂ - ਲਗਭਗ ਸੌ ਸਾਲ ਜਾਂ ਘੱਟ - ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਈਸਬਰਗ ਦੇ ਦਿਸ਼ਮਾਨ ਸਤਹ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਛੁਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਮਾਪ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਜੋ ਹਿੱਸਾ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਵਾਂਗ ਹੈ - ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ, ਅਗਾਹ ਨਾ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਕੁਝ ਐਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ

ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਨੰਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟੱਲ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹਾਂ, ਜੋ ਗਰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮਰ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਾਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬੁੱਢੇਪੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਨਾਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਤ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦਾ ਗਰਭ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਪਰਲੋਕ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸਮੇਂ ਦਾ ਫਰੇਮ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਸਾਨੂੰ ਅਨੰਤਤਾ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੁਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੁਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦਰਜੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਦਰਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਗੇ।

ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ੀ

ਮੈਦਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਸਾਡੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਸਾਡੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਅਸੀਂ ਬੇਸੁਮਾਰ ਸਿੰਦੇ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਜਰੀਏ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋਚੋ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਜੋ ਅੰਤਰ ਵਿਚ ਚਾਰ ਕੰਧਾਂ, ਫਰਨੀਚਰ, ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹੀ ਉਹ ਕਮਰਾ ਹੈ ਜੋ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਟੀਵੀ ਚਾਲੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਰੰਗਾਂ, ਗਤੀ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵਾਜ਼ੀ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪਰਿਚਯ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਿਊਂਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਵਿਚ ਨੂੰ ਘੁਮਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਥੋਸ, ਦਿਸ਼ਣਯੋਗ, ਸੁਣਨਯੋਗ ਅਤੇ ਛੂਹਣਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ 'ਦੂਜੀ' ਦੁਨੀਆ, ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਕੋਈ ਸਵਿਚ ਨਹੀਂ ਘੁਮਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਹੀ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਓਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਹੁਣ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਅਦਿੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨਤਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਹਾਰਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਖਿਰਤ ਦੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸਫਲਤਾ ਕੀ ਹੈ?

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਲੋਕ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਧਰਤੀਵੀਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫਣਮਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਅਨੰਤ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੌਣ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਅਤੇ ਆਦਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਬਦਨਾਮੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਗਲੇ

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਚੋੜਾਂ ਵਾਂਗ ਵੱਖਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਸਦਾਂ ਦੇ ਨਰਕ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਕਲੰਕ ਵਿੱਚ ਪਾਟੀਏ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਅਨੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਤਿਆਂ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੋ ਆਦਮੀ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਇੱਕ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੜਬੜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਕਾਫੀ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ: "ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਅਤੇ ਸਲਫਰ ਮੰਨੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਮਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਪਰਲੋਕ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਗ ਅਤੇ ਸਲਫਰ ਦੇ ਖੌਫਨਾਕ ਲੱਛਣ ਧਾਰਣ ਕਰ ਲਵੇਗੀ।

ਇਹ ਦੋ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਹਦੀਸ ਮਿ'ਰਾਜ ਵਿੱਚ। ਜਦੋਂ ਖੁਦਾ ਸਿਦਰਾਹ ਮੁਨਤਹਾ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਰ ਦਰਿਆ ਦੇਖੇ: ਦੋ ਅੰਦਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੋ ਬਾਹਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ। ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿਬਰਾਈਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਅੰਦਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦਰਿਆ ਜੰਨਤ ਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ

ਬਾਹਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦਰਿਆ ਨਾਈਲ ਅਤੇ ਯੂਫ਼ੋਟਸ ਹਨ। ਤੋਲਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋ ਪਾਸੇ ਹਨ।

ਸੰਸਾਰੀ ਪਾਸਾ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੈ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਥੱਲੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ; ਆਗਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਭਵਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਾਹ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਦੀਵੀ ਮਹਾਨਤਾ ਵੱਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਸਦੀਵੀ ਨਰਕ ਦੇ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਡਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਤਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਘੁੰਮਣਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਸੂਰਜ ਦੇ ਗੇਰਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸੂਰਜ ਦੇ ਚਰਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਅਮਲੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦਾਹਰਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਗੇਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸੂਰਜ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਗੇਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਹਿਜਤਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉੱਣਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਹਿਜਤਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰਾਜ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਖੁਦਾ-ਕੇਂਦਰਤ ਜੀਵਨ ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਰਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ, ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਮੌਜੂਦਾ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਪੂਰਾ ਤੁਆਰੁਫ ਹੈ। ਰੱਬ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਅਪਣੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਐਨਾ ਰੁਮਾਨਚਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਯਕੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ, ਯਾਨੀ ਖ਼ੁਦਾ, ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸਚਾਈ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀਆਂ ਖਸਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਮੂਰਤ ਨੂੰ ਮੀਰਰ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਖ਼ੁਦਾ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ

ਮਹਾਨਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕਿ ਖੁਦਾ ਬੇਅੰਤ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਵਾ ਦੇ ਹਲਕੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਉਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਿੜਚਿੜਾਹਟ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਗੀਤ ਸੁਣਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਲਈ, ਖੁਦਾ-ਕੇਂਦਰਤ ਜੀਵਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਯਾਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਤ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੜੋਸੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਮੀਂਹ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਉਹ ਸਦਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਤ

ਖੁਦਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਆਤਮਿਕ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਦਿਲ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਰ ਪਲ ਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਖੁਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ

ਹੱਦ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਤੈਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਐਸਾ ਵੱਡਾ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ।

ਜਿਸਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਕ ਖੁੱਲੀ ਕਿਤਾਬ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪੱਤਾ ਇੱਕ ਰਾਹਰ ਰਚਨਾਹਿਕ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪੰਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਆਸਮਾਨੀ ਮੋਮਬੱਤੀ ਜਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਵਿਸ਼ਵ ਇੱਕ ਅਲੌਕਿਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ।

ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਲਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਚੇਰੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਸਕੇ, ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਪੂਰਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਖੋਜ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਜੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ

ਦੀ ਖੋਜ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਭਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਭਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਜਿਸਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਕ ਲੋੜ ਕਾਰਨ ਖੁਦਾ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਥਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ, ਕਦੇ ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਕਲਪਿਤ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਵਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਫਤਿਰਤ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਮੰਨਣ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਖੁਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹੀ ਕੋਈ ਮਖਲੂਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਫਤਿਰਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੇ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਰਾਧਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਰਜਾ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਮੰਨਣਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਡਿੱਗਣਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣਾ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੋਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦਾ ਇੱਕਲੋਤਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਪੂਰਾ
ਤਆਰੁਫ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਬੀ

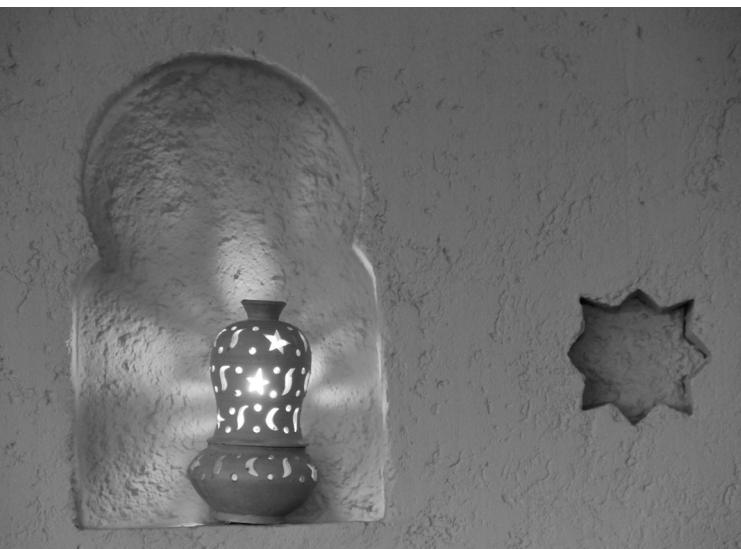
ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਪੈਗੰਬਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਧਰਮ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦ ਖੁਦਾ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਲੌਕਿਕ ਜਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੈਗੰਬਰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਰਸੂਲ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਬੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਮੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਟਾਲ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਸਕਣ।

ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਰਚਨਹਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗਿਆਈ

ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਚੋਣ ਹੈ। ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜੋ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਹੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਬੂਵਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਅੰਤ ਰਹਿਮਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨਬੀ ਜਾਂ ਰਸੂਲ ਕਹਲਾਏ।

ਨਬੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਖੁਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ ਬਣਾ ਕੇ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਖੁਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਬੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਰਜੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਬੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਖੁਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਭਾਈ-ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਕਰ ਸਕੇ।

ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਬਖਸ਼ਣ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਬੁੱਧੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਇਹ ਸਤਹ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਪਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਪਰਲੋਕ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਹਿਣਗੇ - ਮਨੁੱਖੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ।

ਜੋ ਨਬੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਅਪੂਰਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕਣ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਲੋਕ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਜੀਵਨ ਰਾਹਤ ਸੱਕੇ।

ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ

ਕੁਰਆਨ

ਕੁਰਆਨ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਇਲਹਾਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ੧੧੪ ਸੂਰਤਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿਬਰਾਈਲ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਤਰੇ। ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਇਲਹਾਮੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ: ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੋਲ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ੬੧੦ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਜਿਬਰਾਈਲ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪੈਗਾਮ ਹਿਰਾ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਨੂਰ ਦੇ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਦੋ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨਾਜ਼ਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ੨੩ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ। ਆਖਰੀ ਆਇਤਾਂ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਅਰਫ਼ਾਤ ਦੇ ਪਹਾੜ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਹੱਜ ਦੌਰਾਨ, ੬੨੨ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਇਜਤਮਾ ਨੂੰ ਖਿਤਾਬ ਕਰਦਿਆਂ ਉਤਾਰੀ ਗਈ।

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਮੁਖ-ਉਦੇਸ਼

ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਵਿਆ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਮਰ ਜੀਵ ਵਜੋਂ

ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ: ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦਾ ਅਸਲ ਕਲਮ ਹੈ।

ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀਕਰਤਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ: ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਸਦੀਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਆਤਮਿਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੁਦਰਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੁਰਆਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਹਨ ਤਫੱਕੁਰ, ਤਦੱਬੁਰ। ਕੁਰਆਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਤਮਿਕ ਵਰਤਾਵ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਪੂਰਨ ਚਲਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਿੰਸਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਲਾਮ ਸਭ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਪੂਰਨ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਰਆਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੁਰਆਨ ਨੈਤਿਕ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਬੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਵਨ ਭਰ ਸਾਰੇ ਕੁਰਆਨੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਕੁਰਆਨੀ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪਰਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ

ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਰਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ ਬਹੁ-ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਲਕ ਹੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: ਇੱਕ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਭ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰੋ। ਇਹ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਕ ਇਕੱਠੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤੋਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਇਸਲਾਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੰਯਮ ਦੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਵਿਭਾਜਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਰਆਨ ਵਿਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦੁਆ "ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਬੜਾ ਮਿਹਰਬਾਨ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ" ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦੁਆ ਨੂੰ ੧੧੪ ਵਾਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ

ਕੁਰਆਨ ਨਿਗਾਹਬਾਨੀ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (੧) ਇੱਕ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ: ਇੱਕ ਤੌਹੀਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ; (੨) ਮਨੁੱਖਤਾ ਭਾਈਚਾਰੇ: ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਦੋ ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੌਹੀਦ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਰਹਿਮਦਿਲੀ

ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਮਕਸਦ - ੬੦੦੦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਇਤਾਂ ਜੋ ੧੧੪ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ - ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਜੋ ਦੋ ਮਹਾਨ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ: ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ

ਭਲਾਈ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਾ। ਕੁਰਆਨੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਗੰਢੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੁਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਲਿਕ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਮੌਤ ਤੱਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨੀ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਉੱਚਤਮ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਬਾਦਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਦਿਲੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬੇਅੰਤ ਨੇਮਤਾਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਇਲਾਹੀ ਰਹਿਮਤ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਅਦਾ ਕਰੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਹੱਬਤ ਅਤੇ ਡਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝੇ।

ਕੁਰਆਨ ਆਤਮ-ਨਿਰੀਖਣ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇ।

ਕੁਰਆਨ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਮੈਦਾਨ

ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਲਾਹ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਿਥਵੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਨ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਗਲੇ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਚ ਉਹ ਜੰਨਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕੁਰਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੰਨਤ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਆਸ-ਪੜੋਸ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਲੋਕ ਕਬੂਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਸੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਲਈ ਦਇਆ ਅਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਅੱਲਾਹ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਉਹੀ ਦਇਆਭਾਵੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਪਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਆ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਮਨ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਦੀਸ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ

ਹਦੀਸ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ “ਬਿਆਨ” ਜਾਂ “ਰਿਪੋਰਟ” ਹੈ, ਇਸਲਾਮਿਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੁੰਨਤ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਕੰਮ ਜੋ ਨਬੀ ਨੇ ਖੁਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਜੋ ਕੰਮ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਯਾਇਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ। ਹਦੀਸ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਇੱਕ ਰੀਕਾਰਡ ਹੈ।

ਹਦੀਸ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਨਬੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਹਦੀਸ ਹੈ ਜੋ ਕੁਰਆਨੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੁਰਆਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: “ਇਬਾਦਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਇਮ ਕਰੋ।” ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਇਬਾਦਤ ਕਿਵੇਂ ਅਦਾਕੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹਦੀਸ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਵਿਆਖਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਨਾ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਰੁਕਅਤਾਂ ਦੇ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹਦੀਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਰਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈਆਂ ਦਿਵੈਣ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਨਬੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਨਮਾਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੇਖੋ, ਦੇਖੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਇਬਾਦਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।”

ਕੁਰਆਨ ਸਾਨੂੰ ਹਦੀਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਬੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

“ਹੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲਿਉ, ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੋ, ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਵੀ ਪਾਲਣ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਵੱਲ ਮੋੜੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ

ਦਿਨ ਉੱਪਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਆਨ ਟੈਕਸਟ ਹੈ ਅਤੇ ਹਦੀਸ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ, ਕੁਰਆਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਦੀਸ ਅਮਲ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਅਤੇ ਹਦੀਸ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟੁੱਟ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਨਬੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਬਾ ਜਾਂ ਸਹਾਬੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਾਬਾ ਨੇ ਨਬੀ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕੀਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰ ਇੱਕ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੁਕਮ ਬਣ ਗਈਆਂ; ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਫੋਲੋ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਰਹੇ। ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ, ਕਈ ਸਹਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਦਿਲੋਂ ਯਾਦ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਉਹ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਬੜੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਉਹ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਿਆਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਬੂ ਹੁਰੇਰਹ, ਅਨਸ ਇਬਨ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਇਬਨ ਮਸਊਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਕਰਮ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਇਸ਼ਾ, ਨਬੀ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਸੀ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਬੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਹਦੀਸਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਦਕਿ ਅਬੂ ਹੁਰੇਰਹ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਦੀਸਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕਥਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਦੀਸ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੁਖਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪਹਿਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਹਦੀਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਕਠੋਰ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ। ਹਰ ਹਦੀਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਕੜੀ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਪਤਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਸਾਰਕ ਦੀ ਜ਼ਾਇਗੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੰਜ ਥੰਮ੍ਹ

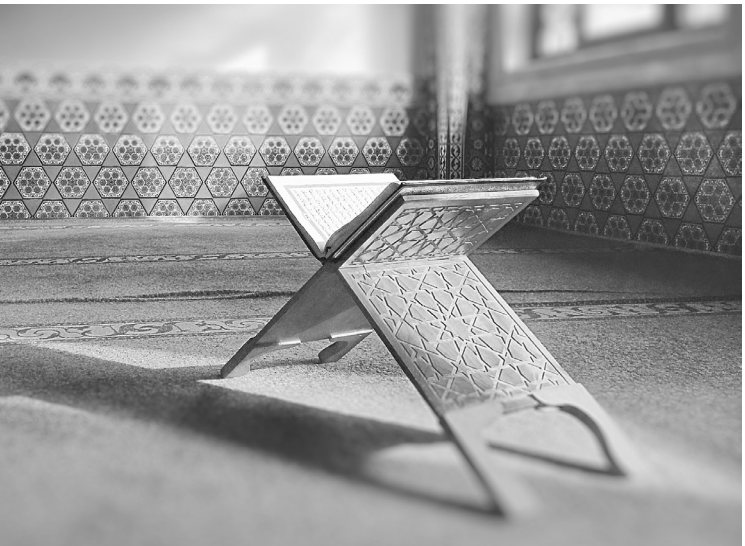
ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸਲਾਮ ਪੰਜ ਥੰਮ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ਹਨ; ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਣਾ; ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੈਰਾਤ (ਜ਼ਕਾਤ) ਦੇਣਾ; ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਹਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ।”

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸਥੂਲ ਰਹੇਗੀ। ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਢਹਿ ਜਾਏਗੀ। ਜੇ ਕੁੱਝ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬੇਪਨਾਹ ਤਾਕਤਵਰ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਾ ਸਕਣ।

ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇੱਕ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਇਹ ਪੰਜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਥੰਮ੍ਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਸਦੇ ਇਸਲਾਮ ਨਾਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਤਰ ਤੇ ਉਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਸਮੁਦਾਇਕ ਸਤਰ ਤੇ। ਇਹ ਪੰਜ ਥੰਮ੍ਹ – ਇਮਾਨ,

ਨਮਾਜ਼, ਰੋਜ਼ਾ, ਸਦਕਾ ਅਤੇ ਹੱਜ - ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਦੀਵੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਅਰਪਣ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ।

ਈਮਾਨ (ਫੇਥ) ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦਿਵੈਣ ਸੱਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਮਾਜ਼, ਮੂਲ ਵਿੱਚ, ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵੱਲ ਝੁਕਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉੱਚਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਰੋਜ਼ਾ (ਸੌਮ), ਜਿਸਦਾ ਧਿਆਨ ਰੋਕਥਾਮ 'ਤੇ ਹੈ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਸਹਣਸੀਲਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਨ (ਜ਼ਕਾਤ) ਦੁਸਰੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੱਜ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ

ਮਹਾਨ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਲੀ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹਨ, ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਗੁਣ ਜੋ ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਦਿਵੈਣ ਲੱਫ਼ਣ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਨ, ਨਿਮਰਤਾ, ਸਹਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਉਹ ਥੰਮ੍ਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਫੇਬ (ਈਮਾਨ)

ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਂਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਸਕੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਆਸਾਂ, ਡਰ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ। ਫਿਰ, ਦੁਨੀਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਲਈ ਜੀਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਬਣ ਜਾਏਗਾ।

ਇਨਸਾਨ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਦੁਨੀਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ; ਕੁਝ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ

ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਰੱਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਉਹ ਆਸਮਾਨ ਦੇ ਨੀਲੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੂਫਾਨ ਦੀ ਕੋਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਲਈ; ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟਾ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਜੀਊਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਇਹ ਅਣਜਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣਾ ਹੈ - ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਮਾਈਨੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਲਈ ਜਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਾਰੇ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਜੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੁਣਹਿਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੁਕਦਾ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਰੁਜਾ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਈਮਾਨ ਦਾ ਸਾਰ

ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਈਮਾਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ

ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਈਮਾਨ ਦੀ ਤਾਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਪੈਮਾਨੇ ਵਾਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੁਕਾਈ ਹੋਈ ਆਤਮਾ ਜਾਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਿਲੇ ਈਮਾਨ ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ, ਜੋ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਤੋਂ ਜੰਮਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਜਨਮ ਈਮਾਨ ਦੇ ਪੇਟ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਛਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਲਾਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਈਮਾਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਉਹ ਆਸਮਾਨ ਦੀ ਨੀਲੀ ਛੱਤ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਗਜ਼ਬ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੀਰਾਂ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਤਸਾਹੀ ਸੂਰਜ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਰੇਸ਼ਮੀ ਤਰਫ਼ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਪੱਤਾ ਅਤੇ ਹਰ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਪੱਤੀ ਇੱਕ ਹਰੇਕ ਪੰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਦਿਵੈਣ ਰਚਨਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਝੌਂਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ। ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਇਸ਼ਵਰੀ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੁੱਬਕੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਹਰ ਡੁੱਬਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਅਦਵਿਤੀਅਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅੱਲਾਹ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਈਮਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੱਤਾਏ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਈਮਾਨ ਜੋ ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪਾਲਕ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਈਮਾਨ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਈਮਾਨ ਵਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਸੇਵਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਹੜੀ ਵੀ ਦਾਤ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਵਾਂਗ ਹੈ; ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਗੀਤ ਅਤੇ ਯਾਦ ਵੱਡੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੁਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਬਲਕਿ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰਬੁਧਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਗਹਿਰੇ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਵਾਲੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਹਿਸਾਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦੀ ਬਰਕਤ ਦਿੱਤੀ,

ਬਿਨਾਂ ਜਿਸਦੇ ਉਹ ਸਦੀਵੀ ਥਕਾਵਟ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ, ਜਿੰਨਾ ਨਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਗਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ, 'ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਜਿਸਨੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਬਣਾਈ। ਜੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣੇ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਸਾਗਰ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਭੁੱਖ ਅਤੇ

ਰੱਬ ਨੂੰ ਖੋਜਣਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ
ਰੱਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਨੂੰ
ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।

ਤਰਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਿਲੋਂ
ਧੰਨਵਾਦ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਅਚੰਭੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ
ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ: 'ਜੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ
ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?' ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੋਟ ਲੱਗਦੀ
ਹੈ, ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਦੀ
ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੂੰ ਨਫਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ
ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਨੂੰ
ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਧੰਨਵਾਦ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ
ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ
ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੀਸਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ
ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਗੱਲ ਵਿੱਚ, ਖੋਖਲੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ,
ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਚਾਹਤ ਕਦੇ ਵੀ ਘਟਦੀ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ
ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਉਹਨਾਂ
ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੀਰਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਤਵਾਕਰਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਖੋਜ, ਜਾਂ

ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਖੋਜ, ਇੱਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਖੋਜ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ।

ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਫ਼ਜ਼ੂਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਮੌਨ ਰਹੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਅਤੇ ਪਾਲਕ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਖੋਜ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਦਿਸ਼ ਅੱਲਾਹ - ਜੋ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸੰਗਠਕ ਹੈ - ਆਪਣਾ ਪਰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਦੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਮੰਨੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਅਤੇ ਪਾਲਕ ਦਾ ਪਰਚਾ ਰਾਤ ਦੀ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਰਜ ਦੀ ਚਮਕ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ - ਬੋਸ਼ਕ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਨਿਆਯਪੀਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੁਆ

ਨਮਾਜ਼, ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਥੰਮ੍ਹ ਹੈ, ਰੋਜ਼ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਵਾਰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ

ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਦੋਂ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਵਕਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਬੜਾਈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਆਪਣੀ ਆਤਮਿਕ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਨਮਾਜ਼ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਵਜੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਸਜਿਦ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,

ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਨਮਾਜ਼ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਇੱਕ ਇਮਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਹੇਠ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਵੇਂ ਜਿਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮਾਅਤ ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਮਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਗੂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਬੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੜਾਅ ਹਨ: ਝੁੱਕਣਾ, ਸਜਦਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਬੈਠਣਾ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਮਾਅਤ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਅਨੁਸਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਦੁਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਝੁੱਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੱਥਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਹੰਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਅਨੁਸਰਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਨਵੀਕਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਹੜੀ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਹਰ ਪੰਨਾ ਸਾਰੇ ਕੁਰਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਅਤੇ ਯਾਦ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਦੁਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਭਲਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਮਾਜ਼ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਕੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੇ ਹੋਏ, ਨਮਾਜ਼ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਮਾਜ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਲਾਮੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਸੰਸ਼ਿਟਾ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰੋਣਾਦਾਇਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਦਾ ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਸੰਪਰਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀਮਤੀ ਸਬਕ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਮਾਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ "ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਹੈ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ "ਅੱਲਾਹੁ ਅਕਬਰ" ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਧਾਰਣ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਪਛਾਣ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੱਜਦਾ ਕਰਨ

ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ; ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਕਿਰਿਆ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਅਨਪਾਰੇ ਮਹਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਅੱਲਾਹ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਮਾਜ਼ ਲਈ ਜਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲ ਮੋੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰੀ ਲੋੜਾਂ ਤੱਕ, ਅਸੀਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਲਾਹ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਰੂਹ

ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਸੇਵਕ ਆਪਣੇ ਪਾਲਕ ਅੱਗੇ ਨਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰੀਤ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਅਸਲੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਆਤਮ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਸਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਸਥਾਈ ਛਾਪ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਡਰ ਮਾਨਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ

ਨਮਾਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧੀਗਤ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਟਾਵਟ ਹੈ।

ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੱਲਾਹ ਅੱਗੇ ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਅਦਬ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਰੂਪਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਕਦਾਚਿਤ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੱਜਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਨਾ ਹੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ “ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਨ ਹੋ” ਕਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਏਗਾ। ਨਮਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਬਦਿਅਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਨਚਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ: ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਬਾਹਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਚਰਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਨਿਮਰਤਾ ਵਿੱਚ, ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਸੱਭ ਦੇ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਦਿਆਲੂ, ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

ਨਮਾਜ਼ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮੰਨ-ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਦੀ ਆਤਮਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਅਤੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਨੀਆਵੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹਰ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਹਰ ਥਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਰੋਜ਼ਾ

ਰੋਜ਼ਾ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਤੀਜਾ ਥੰਮ੍ਹ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਖਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਪਾਣੀ ਪੀਏਗਾ। ਇਸ ਅਹਿਮ ਕਸੌਟੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ, ਯਾਨੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਉਹ ਸਬਰ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਪਾਠ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਘਟਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਿਸਟਮ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਡਿਸਪਲਿਨ ਦੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਦਿਲਾਸਾ ਨਾ ਗਵਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਪੀਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁੱਟਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜੀ

ਅਤੇ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦਤਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਤੋਹਫੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਕਸਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਭਾਵ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਹਵਾ, ਸੂਰਜ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਅਸੰਖ ਨਾਟਕਲ ਫਾਇਦੇ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਨਿਛਾਵੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ

ਸਾਲਾਨਾ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤਗਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿਸੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਦਾਅਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾੜੀ ਕਿਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ।

ਨੇ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਈਆਂ।

ਜਦੋਂ ਰੋਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਇਲਾਹੀ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਭੁੱਖ, ਤਰਸ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਅਸਹਿਣਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਪੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਵਾਲੇ ਰਚਨਹਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਬਰ ਅਤੇ ਧੈਰੀ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਚਾਈ ਅਤੇ ਸਹੀ

ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ,

ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਪਲ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖਰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੈਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਸਵਰੂਪ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਨਿਕਰਸ਼ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਫਿਕਰ ਛੱਡ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮੇਤ ਵਾਪਰਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਮਾਉਂਦਾ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਮਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਾਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ! - ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਹੌਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਖਿਰਤ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੇ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਬਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। ਸਾਲਾਨਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੀਆਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਹਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਭਰ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਬੇਸਬਰਤਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖੁਦਾਈ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ।

ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਰੋਜ਼ਾ ਖਾਣ ਅਤੇ ਪੀਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਹੈ, ਸਬਰ, ਧੈਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਰਤਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਾਨ (ਜ਼ਕਾਤ)

ਜ਼ਕਾਤ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਚੌਥਾ 'ਸਤੰਭ' ਹੈ। ਜ਼ਕਾਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਬਚਤ ਅਤੇ ਸਪੰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਿੱਸਾ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ੨.੫ ਫੀਸਦੀ) ਅੱਲ੍ਹਾ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜਾਂ

ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਮੋਹਤਾਜਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ ਉਹ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਥੋੜਾ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਤੱਤ, ਜੋ ਆਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਕੁੱਝ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਇੱਕ ਬੀਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਭੌਤਿਕ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਥੋਥੀ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਫਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਜ਼ਕਾਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਪਛਾਣ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੇ ਖਰਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਾਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰੇ। ਕੋਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਇੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੀਮਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਕਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਧੰਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਧੰਨ ਨੂੰ ਖਰਚ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਉਪਕਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸੱਚੇ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪ ਉਪਰ ਅਸਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

ਜ਼ਕਾਤ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਪੀੜ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਾਨੂਭੂਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿੱਠੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸਪੰਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਕਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ 'ਮਾਲਕੀ' ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਹਾਨ ਅਤੇ ਸੁਆਧੀਨ ਜੀਵਾਂ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਕਾਤ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਗਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਸਹਾਨੁਭੂਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਮਾਜਿਕ ਸੈਟਅਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ
ਹੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਵੀ
ਲਾਭ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਐਸੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ
ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਬੇਹੱਦ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਕੋਈ
ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ,
ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਬੇਹੱਦੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਟਅਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ, ਧੰਨਵਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਰੀਬ, ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ
ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ
ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਾਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲੋਂ
ਮਿਲੇਗਾ: ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ
ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ
ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਬੇਫ਼ਕਿਰੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵਿਕਸਿਤ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮਾਹੌਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ
ਅਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਾਂਤਰੀਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ

ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ; ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸਦਭਾਵ ਅਤੇ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜ਼ਕਾਤ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਰੂਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

ਹੱਜ

ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਥੰਮ੍ਹ ਹਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੀਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿੱਖਣ ਯੋਗ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਲਨ ਨੂੰ ਠੋਸ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੈ - ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਪੈਟਰਨ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਹਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਾਸ ਤੱਤ ਹੋਰ ਇਸਲਾਮੀ ਇਬਾਦਤ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਹੱਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੱਧ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫਰਜ਼ ਹਜ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨਾ ਸਿਲਿਆ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ (ਇਹਰਾਮ) ਪਹਿਨਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਦਰੀ

ਵਿਵਿਧਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਨਾਵਟੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜੇ ਹੋਏ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇੱਕੋ-ਜਿਹੇ ਦਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਸਾਦੇ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਜ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਗਰਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਘੁੰਮਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਕਾਬਾ ਦੇ ਗੇਰਨਾ ਇਸਦਾ ਸੰਜੀਵਨੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਫਾ ਅਤੇ ਮਰਵਾ ਦੇ ਦੋ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦੌੜਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ਾਰਿਰਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾ ਬੰਦਾ ਰੱਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲ ਤਵੱਜੋ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਦਮੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਵੇਦਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਜ਼ੀ ਦੋਹਰਾਈ ਵਾਕ ਹੈ, 'ਲਬੈਕ ਅੱਲਾਹੁਮਾ ਲਬੈਕ' ਹੈ, ਮੇਰੇ ਰੱਬ ਮੈਂ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹਾਂ। ਅਰਫਾਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਇਮਰਸੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰਵੈ ਅਤੇ ਸਤਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਪਾਉਣਾ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਨਾਸ਼ ਦੀ ਸਾਰੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਸਲਾਮੀ ਅਹੰਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਪੱਕੇ ਵਚਨ 'ਤੇ ਠੰਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਪੰਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣੀ ਪਏ। ਇਸ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਾਂਝ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਸ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਵਿਧ ਭੀੜ ਇੱਕਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੱਜ ਦੀ ਮੀਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ

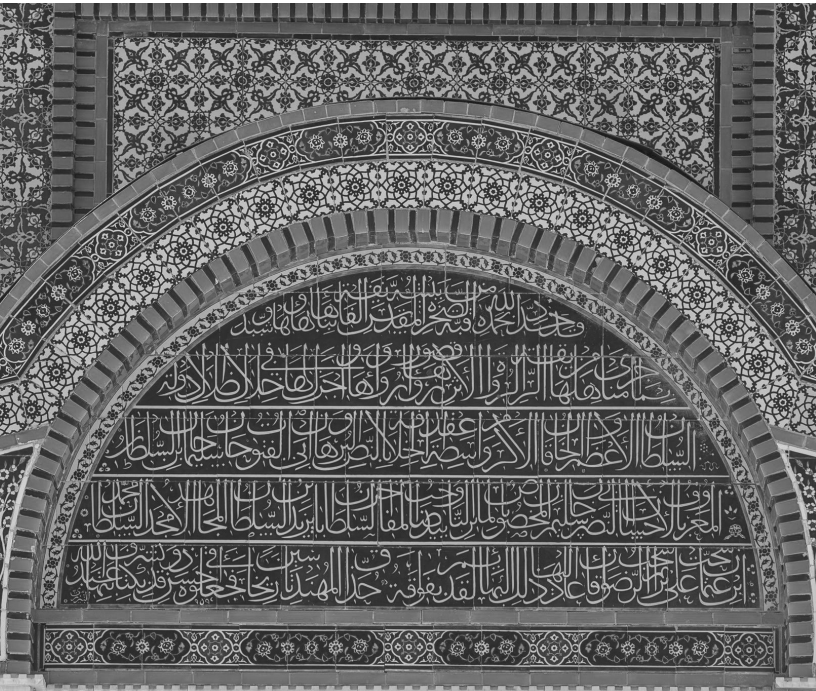
ਦੇ ਮੌਕੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਗੁੱਸਾ, ਮੰਦੀ ਬਾਤ, ਲੜਾਈ, ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਜਾਂ ਬੇਇਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਆਦਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਫਤ ਨਾਲ ਵਰਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹੱਜ ਖੁਦਾ-ਕੇਂਦਰਤ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦਿਨ ਜੋ ਕਈਆਂ ਲਈ ਦਰਦਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਗਾਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨੇਕ ਰਹਿਣ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵੈਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਨੁਗ੍ਰਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਹੱਜ, ਸਾਰ ਵਿਚ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਮੌਰਲ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਹਮਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ।

ਭਾਗ 4

ਖੁਦਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰਹੱਸ

ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਿਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਖਾਲਿਸ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਰਾਜ਼ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ "ਮੈਂ" 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ "ਮੈਂ" ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਫਲਸਫ਼ੀ ਰਨੇ ਡੇਕਾਰਟ (੧੫੯੬-੧੬੫੦) ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ: "ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਾਂ ਜੋ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਂ।" ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ: "ਮੇਰਾ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਂ।"

ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ "ਮੈਂ" ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ "ਮੈਂ" ਦੀ ਸੂਝ ਸਮਝ ਜਾਂ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ।

ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਗੱਲ ਖੁਦਾ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇਉਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਇੱਕ ਮਹਾਨ "ਮੈਂ" ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਸੇ ਤਰਕਸੰਗਤ

ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਡੇਕਾਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਪਾਰ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ, "ਮੈਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।"

ਕੀ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ?

ਕੀ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪੜਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਾਇੰਟਿਫਿਕ ਮਤਲਬ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ

ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਨਾ ਕਿ ਪੱਕੀ ਗੱਲ।

ਜੇਕਰ ਕੁੱਝ ਅੰਕੜੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਇਹ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਹ ਖੁਦ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਬਰਪੋਲੋਜੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਮਨੁੱਖੀ ਫਤਿਰਤ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਾਡੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਔਰਤ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸਹਾਏ ਹੋਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਉਂ? ਜੇਕਰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸਾਡੇ ਮਾਸ ਅਤੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਰੱਬ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਤਾਰਕਿਕ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਣ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਗਲਤ ਸੰਗਿਆ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਮਾਪਦੰਡ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਗਲਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਣ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਇੱਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਤੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ।

ਇੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ੧੯੬੫ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੱਕ ਜਨਾਬ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਜੋ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰਟ੍ਰਾਂਡ ਰੱਸਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਸਨ। ਬੌਸ਼ਕ, ਉਹ ਨਾਸਤਿਕ ਸਨ। ਖੁਦਾ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ: "ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ?" ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: "ਉਹੀ ਮਾਪਦੰਡ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ

ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹੋ।" ਗੱਲਬਾਤ ਇੱਥੇ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ।

ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਖਾਮੋਸ਼ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ? ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਦਾ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਖੁਆਲ 'ਤੇ ਵੀ ਉਹੀ ਤਰਕ ਅਰਥ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਖੁਆਲ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਅਕਲਪਣੀਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਐਨਸਾਇੱਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ ਇਗਨੋਰੈਂਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ,

"ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਅੰਜਾਣਪਣ ਨੂੰ ਹੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।" ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਹੈ: "ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਬਤ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਸ਼ਕਿ ਗਿਆਨ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਪੜਾਅ ਹਨ - ਪੂਰਵ-ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਕਾਲ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਕਾਲ। ਪੂਰਵ-ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਗਿਆਨ ਮੈਕਰੋ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਨਿਗਰਾਨੀਯੋਗ ਅਤੇ ਮਾਪਣਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਸਤਿਤਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਅਸਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਅਣਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸੀ।

ਇਸ ਖ਼ਿਆਲ ਨੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵਿਜ਼ਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਤਾਰਕਿਕ ਤਰਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜੋ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਨਯੋਗ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰ, ਪੋਸਟ ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ, ੨੦ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ, ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ।

ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਐਟਮ ਵੱਖ ਹੋਇਆ, ਤਸਵੀਰ ਸਾਰੀ ਬਦਲ ਗਈ। ਐਟਮ ਦੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਦਾਰਥ ਇੱਕ ਠੋਸ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਲੈ ਲਈ, ਜੋ ਐਟਮੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਾਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਦਿਸ਼ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਮਾਪਣਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀਯੋਗ।

ਇਸ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਤਾਰਕਿਕ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਕ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਦਲਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਕਿਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨੀ ਤਰਕ ਸਿੱਧੇ ਤਰਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ।

ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਕਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀਯੋਗ ਮਾਤਰ ਵੀ ਅਦਿਸ਼ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਅੱਜਕੱਲ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ, ਕ੍ਰੈਵਿਟੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਕਸ-ਰੇ ਆਦਿ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਦਾਰਥਕ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਹਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਅਸਤਿਤਵ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਗ੍ਰੈਵਿਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਿਰਦਾ ਸੇਬ, ਅਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੁਆਰਾ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ,

ਅਪਰੋਕਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨੀ ਤਰਕ ਸਿੱਧੇ ਤਰਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ। (ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਬਰਟ੍ਰਾਂਡ ਰੱਸਲ ਦੀ ਹਿਊਮਨ ਨੌਲਿਜ਼ ਦੇਖੋ।)

ਪ੍ਰੀ-ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਨਾਸਤਿਕਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਅਦ੍ਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਤਰਕ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਅਤਾਰਕਿਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਨੁਮਾਨੀ ਤਰਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੰਨੇ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨੁਮਾਨੀ ਸਵਭਾਵ ਦੇ ਸਨ।

ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਮਾਨੀ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ। ਜੇ ਅਨੁਮਾਨੀ ਤਰਕ ਅਦ੍ਰਸ਼ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ,

ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਬਰਟ੍ਰਾਂਡ

ਰੱਸਲ ਆਪਣੇ ਕਿਤਾਬ 'ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਰਕਿਕ ਤਰਕ, ਜੋ ਥੀਓਲੋਜੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ।

ਪਿੱਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਥੀਓਲੋਜੀਅਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਸਾਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਵੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ, ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਇੱਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚਲਾਉਣਹਾਰ ਹੈ।

ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਕੁੱਝ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਕਿਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਆਓ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੀਏ। ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ੧੩.੫ ਬਿਲੀਅਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਹੋਇਆ। ਇਸ

ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡਾ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਮੌਜੂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਲੱਭਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਸਮਿਕ ਬਾਲ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਕਣ, ਜੋ ਹੁਣ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਇਸ ਕੋਸਮਿਕ ਬਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੰਨੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਜਾਣੇ-ਪਹਿਚਾਣੇ ਭੌਤਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਕਣਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਦਰਲੀ ਯਾਤਰਾ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਕੋਸਮਿਕ ਬਾਲ ਅਚਾਨਕ ਵਿਸਫੋਟ ਹੋਇਆ। ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਣ ਬਾਹਰਲੇ ਪਾਸੇ ਖਿਲਰੇ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਕੁੱਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਇੱਕ ਹਿੰਸਕ ਵਿਸਫੋਟ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਵਿਸਫੋਟ ਤਬਾਹਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਰੂਸ ਦੇ ਚੇਰਨਿਕੋ (ਛਹਟਰਨਿਚੋ) ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਚਾਨਕ ਵਿਸਫੋਟ ਸੀ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹੀ ਵਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੁਰੰਗਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚਟਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਫੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋੜਨ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਸਫੋਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਵਿਸਫੋਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜੋ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਚਮਤਕਾਰੀ ਘਟਨਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਵਿਸਫੋਟ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਿਤ ਸੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ

ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਯੋਜਕ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਯੋਜਕ। ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਾਨ ਯੋਜਕ ਖੁਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸਤਾਰ

ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਫੈਲਾਅ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਬਾਰਾ ਫੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਅਨੰਤਕਾਲ ਲਈ ਫੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਗੁਬਾਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਹੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਫਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਾਮਰਾਜ ਰਹੇ ਹਨ - ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ, ਓਟੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ, ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਆਦਿ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਨੰਤ ਤੱਕ ਫੈਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਸੀਮਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਗਏ।

ਇਹੀ ਗੱਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਸੀਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ? ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੀ ਇਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਿਲੱਖਣ ਘਟਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਯੋਜਨਾਕਾਰ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਖਰੀ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਅਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਡਿੱਗ ਸਕੇ। ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੀ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਯੋਜਕ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਢਹਿ ਜਾਂਦਾ।

(ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ, ਜਾਨ ਕਲੋਵਰ ਮੈਨਸੋਮਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਏਵੀਡੈਂਸ ਆਫ ਗੋਡ ਇਨ ਐਨ ਐਕਸਪੈਂਡਿੰਗ ਯੂਨੀਵਰਸ ਵੇਖੋ।)

ਮੇਲਜੋਲ

ਅਧਿਐਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸਮਰਸਤਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਏ ਅਣਗਿਣਤ ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਹਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰੇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਹੱਦ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਸਟ੍ਰਲ ਬਦਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਉ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੀਂਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਟਿਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੀਂਹ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਦਰਖ਼ਤ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਵਿਪਰੀਤ ਬਦਲੀ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰਸਤਾ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਆਕਸੀਜਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦਰਖ਼ਤ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਟਿਲ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਦਰਖਤ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਖੁਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਮਿਕਦਾਰ

ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸਹੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਉਦਯੋਗ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦ ਸਿਫ਼ਰ ਦੇਸ਼ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਹਨ। ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਇਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਅੰਤਿਮ ਮਾਡਲ ਹੈ। ਦਰਖਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਆਓ, ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ। ਦੋਵੇਂ "ਅੰਤਿਮ ਮਾਡਲ" ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਲਈ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਮਾਡਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਣਗਿਣਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਕਿਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇਨੀ ਪੂਰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇੱਕ “ਅੰਤਿਮ ਮਾਡਲ” ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੋਟਰ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਓਗੇ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਦੇ ਅਸੈਂਸਬਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪੂਰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਲਓ। ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ੯੩,੦੦੦,੦੦੦ ਮੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਓਗੇ ਕਿ ਇਹ ਦੂਰੀ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਨ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੂਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹੁੰਦੀ, ਯਾਨੀ ੧੮੦,੦੦੦,੦੦੦ ਮੀਲ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਇੰਨੀ ਠੰਡੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਜੰਮੂ ਜਾਂਦਾ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੂਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਾਂਗ, ਯਾਨੀ ੪੬,੫੦੦,੦੦੦ ਮੀਲ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਉੱਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਇੰਨਾ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਹੁਣ ਆਓ ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ। ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦੀ ਖਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦੀ ਖਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰ ਹਰ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਅਸੰਬਲਿਤ ਸਰੀਰਕ ਵਾਧੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਕੂਤੁਬ ਮਿਨਾਰ ਵਾਂਗ ਲੰਬਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਕੀ ਕਰਪਾਈ ਸੰਸਾਰ ਹੁੰਦਾ!

ਪਰ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਬਿਹਤਰਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਮਾਡਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਭੁਤ ਪੂਰਨਤਾ ਸਾਫ਼ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਰਚਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਜਾਂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ

ਅਧਿਐਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਜਾਂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅਬਾਦੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਦਾਹਰਣ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਕੀੜੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਮ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਹਰ ਕੀੜਾ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਠਦੇ ਜਾਂ ਹਾਥੀ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹਰ ਹੋਰ ਕੀੜੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਠਾਂ ਵਾਂਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਕੀੜੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅਜੇਹੇ ਵੱਡੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਭਿਅਤਾ ਬਣਾਉਣਾ

ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ? ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕੀੜੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਮ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਨਲੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਸਿਮ ਵਾਧੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜਾਂਚਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀੜੇ ਦੇ ਵਧਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਨਲੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਕੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੋਹਰੇ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀੜੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚਕ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਅਬਾਦੀਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। (ਦੇਖੋ "ਮਨ ਡਜ਼ ਨੌਟ ਸਟੈਂਡ ਅਲੋਨ" ਕ੍ਰੈਸੀ ਮੋਰੀਸਨ ਦੁਆਰਾ)। ਧਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤੌਰ ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਅਸਮਾਨੀ ਜ਼ੜਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਅੱਗਲੇ ਤਾਰੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚੁੰਨੀ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਹਿ ਹਨ,

ਸਿਰਫ਼ ਧਰਤੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਹਨ। ਇਹ ਉਲਟ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਹਰ ਉਲਟ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਹੀ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਉਲਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੌਣ ਜਾਂ ਕੀ ਹੈ? 'ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦੇ ਬਿਨਾ, ਤੁਸੀਂ

ਧਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਸਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੀ ਰੱਬ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਲਟ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣ ਉਲਟ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚੋਣ “ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ” ਅਤੇ “ਪ੍ਰਭੂ ਬਿਨਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ” ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਚੋਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ “ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ” ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਪ੍ਰਭੂ ਬਿਨਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ” ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ “ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ” ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ।

ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜੂਲੀਅਨ ਹਕਸਲੇ (੧੮੮੭-੧੯੭੫), ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੇਖਕ, ਖੁਦਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: "ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਲਾ ਹੈ"।

ਇਹ ਧਿਆਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਕ੍ਰੈਸੀ ਮੋਰੀਸਨ, ਹਕਸਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪਾਲਾ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ: "ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ"।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਬਿਨਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਰਵੇ ਕਰੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਓਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੱਕੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਮੀਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੱਧ ਉਮਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਹੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਰਵੋੱਖਣ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦਾ ਬਾਰੇ ਸਤਹੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹਜੇ ਵੀ ਅਪੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਅਮੀਰੀ ਤੋਂ ਪੱਕੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ, ਜੋ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਲੋਕ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਸਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ੧੦੦ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੀਆਦ ਵਿੱਚ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

"ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਡਾ ਗਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਆਓ ਇੱਕ ਯੁਵਕ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਲਈਏ, ਜਿਸਨੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਹੋਕੇ “ਲਵ ਮੈਰਿਜ” ਚੁਣ ਕੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਇਹ ਪਿਆਰ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋੜਾ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਲੱਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪਤੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ “ਸੰਪੂਰਨ ਸੁੱਖ” ਮੰਨਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇਦੀ ਅਪੱਕੀਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇਦੀ ਸਮਝ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਗਾਈਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਕਸ਼ੀ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਜੋ ਵਪਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਵੱਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਣਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ

ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਾਂਕਾਂਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਖਿਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਆਸੀ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਹਿਰੂ ਵਾਂਗ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਵਿਚਾਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ

ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ।

ਜਿਆਦਾਤਰ ਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੱਡੀਆਂ ਮਹੱਤਵ ਕਾਂਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੀਮਾਰੀ, ਹਾਦਸੇ, ਨੁਕਸਾਨ- ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਅਧੂਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਸਫਲਤਾ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ੧੦੦ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋੜੇ ਵਿਚਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਿੱਠੇ ਸੁਪਨੇ ਅਗਿਆਨਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਪੂਰਨ ਜਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ - ਚਾਹੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ - ਕਦੇ ਵੀ ਆਦਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਮਤਲਬੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਪਾਉਣਾ।

ਖੁਦਾ - ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਸ਼ਰੋਤ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸੁਪਰ-ਟੈਲੀਸਕੋਪ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਰਤੀ ਨਾਮਕ ਵਿਰਲਾ ਗ੍ਰਹਿ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੋਗੇ ਕਿ ਪੂਰੇ ਨਿਰਜੀਵ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿੱਘਾ ਗ੍ਰਹਿ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥਕ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਰਲਾ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਨਜ਼ਾਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਸਚਰਯਚੱਕਿਤ ਰਹਿ ਜਾਓਗੇ।

ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਧਰਤੀ, ਆਪਣੇ ਚੰਦਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਲਗਾਤਾਰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੂਰਾ ਸੂਰਜੀ ਤੰਤਰ ਆਕਾਸ਼ਗੰਗਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਆਕਾਸ਼ਗੰਗਾ ਹੋਰ ਆਕਾਸ਼ਗੰਗਾਵਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਅਨੰਤ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਗਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਲੱਗੇਗੀ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਅਣਗਿਣਤ ਵੱਡੇ ਅੱਗ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਆਕਾਸ਼ੀ ਜਸਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਰੇਤ ਦੇ ਦਾਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਜੀਬ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹਸਤੀਆਂ ਅਹਿਮੀਅਤਹੀਣ ਅਤੇ ਬੇਮੁੱਲ ਲੱਗਣ ਲੱਗੇਗੀ। ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ

ਦੇਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਖੁਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਅਤੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੇ ਇਸ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਆਪ ਹੀ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਆਪਣੇ ਰਚਨਹਾਰ ਦਾ ਸਾਫ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਬਸ ਅਤੇ ਅਹਿਮੀਅਤਹੀਣ ਜੀਵ ਹੋ, ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਤੁਹਾਡੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਜੂਦ ਨਾਲ, ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰਦਾ ਹੈ:

“ਹੇ ਖੁਦਾ, ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋ! ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਕੋ ਸਹਾਰਾ ਖੁਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਾਹਨੁਮਾਈ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬੇੜਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਢੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਦੇ-ਕਦੇ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਬਸੀ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਸਕੋਪ ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੇਬਸੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਬੀਮਾਰੀ, ਹਾਦਸੇ, ਮੌਤ ਜਾਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀ ਉੱਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸਾਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਾਕਸ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕਤਾ ਲਗਾਤਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਬਿਨਾ, ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਬਿਨਾ, ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਦਾਹਰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤਟ ਤੋਂ ਅਫਰੀਕਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਗਹਿਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਤੂਫ਼ਾਨ ਫਟ ਗਿਆ। ਜਹਾਜ਼ ਹਿਲਣ ਅਤੇ ਡੁੱਲਣ ਲੱਗਾ। ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀ ਬਹੁਤ ਡਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਡੌਕ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁੱਕੜ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਤੂਫ਼ਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਗੁੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਧੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?” ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?” ਯਾਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: “ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਹਨ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ।”

ਕੁੜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ‘ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੇਂ ਡਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ

ਵੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਰਚਨਹਾਰ, ਖੁਦਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਹੁਤ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਫਤ ਖੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਹਨ: ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਆਤਮਿਕਤਾ ਮਨ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਲੱਕੜ ਦੇ ਘੇਰੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੈ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹਕ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾੜੇ ਦਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਆਤਮਿਕਤਾ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਜੜ ਹੈ। ਚਲੋ ਸਾਰੇ ਇਸ ਸਾਰ ਗਰਭ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਈਏ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਧਾਰਣਾ

ਅੱਲਾਹ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਅਣਵਾਇਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬਿਨਾ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਖੁਦਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਖੁਦਾ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ‘ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਪਰ

ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੋਵੇ। ਖੁਦਾ ਇਹੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਿਧਾਂਤ।

ਮਨੁੱਖ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਹੀ ਮਕੈਨਿਕਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪਸੂਆਂ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਤਾਅ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰਿਕ ਉਪਾਅ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ - ਸਮਾਜਕ ਦਬਾਅ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂਵਟ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਹੋਣ।

ਤਜ਼ਰਬਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਖਰਾਬ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਜਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੀਲਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਵਰਤਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਤਾਕਤ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੇ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜੋ ਹਰ ਪਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ; ਜੋ

ਰੱਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਦੋਨੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸਹੀ ਰਵਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਤਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਰੱਬ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਤਾਕਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਅੱਲਾਹ। ਅੱਲਾਹ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਮਨੁੱਖ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਸੀਮ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਲਾਹ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸਹੀ ਰਵਈਆ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਣਪਸਾਰ ਉਮੀਦ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਰਦਾਨਗੀ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਢੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਅੱਲਾਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਜੰਨਤ ਦੇ ਰੂਪ

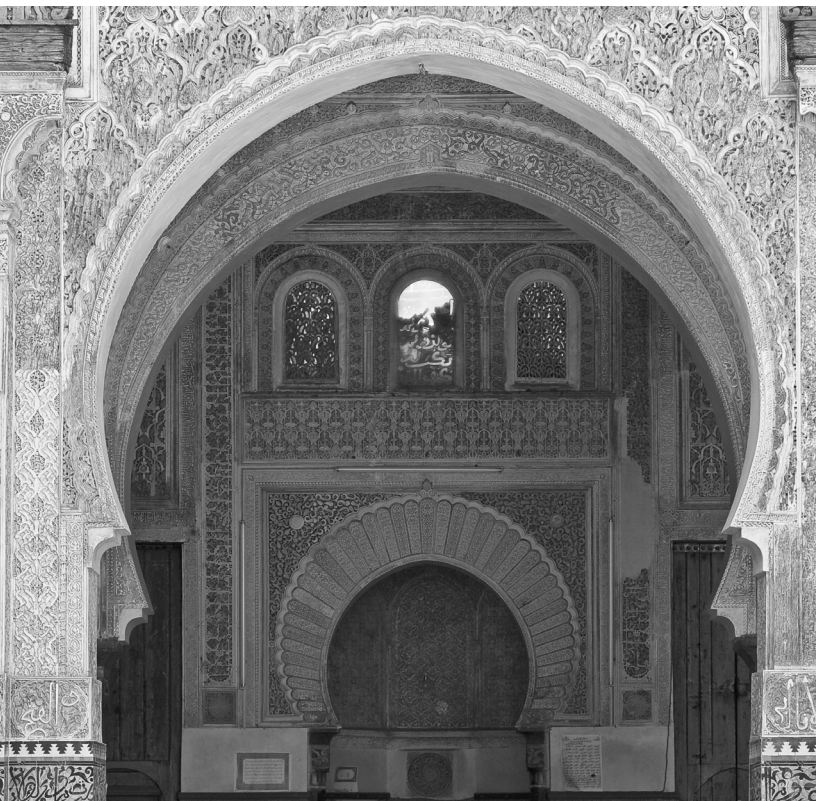
ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਾਕਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ - ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਾਕਤ ਜੋ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਸਤਹ ਤੱਕ ਦੇਖਦੀ ਹੈ; ਜਿਸਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਜੋ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਮੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ, ਸੀਮਿਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿਹਤਰ ਸੰਸਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੀਵੰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਹੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾ ਕੇ ਸਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਹੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ।

ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ ਚੰਗੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਗ 5

ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਮਨੁੱਖੀ ਮੁਕੱਦਰ

ਜੇ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉਤਰਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਖੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਦਵਿੱਤੀ ਵਜੂਦ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਖਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਕਈ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਧਰਤੀ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਸੀ ਜਾਂ ਸੁੱਕੇ ਪਥਰੀਲੇ ਸਤਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੋਈ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀਵ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਪਾਲਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਥਾਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਥੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਇਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦੇਖਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਸਪਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ। ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਹਰ ਸਵੇਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ:
“ਵਾਹ! ਕਿੰਨੀ ਸੁੰਦਰ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਕਿੰਨਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਸਾਰ ਹੈ!”

ਧਰਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਪ੍ਰਦਾਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਆਦਮੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ, ਇਸ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੈ-ਮਰਯਾਦਾ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਮੰਨੇ। ਅਤੇ, ਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਾਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਏ। ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮਨੁੱਖ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਦਾ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਛੋਟਾ ਸਮਾਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਜੀਵਨ - ਜੋ ਕਿ ਕਾਫੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਹੈ - ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਿਸ ਨੇ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲੋਹਾ - ਜੋ ਸਾਡੇ ਰਚੇਤਿਆਂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਲੋਹੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਉਪਯੋਗੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਯੋਗੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ। ਜੇ ਵਿਆਖਿਆ ਸਹੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਸਹੀ ਅਤੇ ਚਾਹੀਦੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ

ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਜੋ ਗਲਤ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਇੱਕ ਗਲਤ ਰਵੱਈਆ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇਗਾ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰਚੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂਗੇ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਕਿਹੜਾ ਰਵੱਈਆ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਗਲਤ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਰਚੇਤਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਦਾ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਛੋਟਾ ਸਮਾਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜੀਵਨ - ਜੋ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਹੈ - ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪਰਖ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪਰਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਵੇਂ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

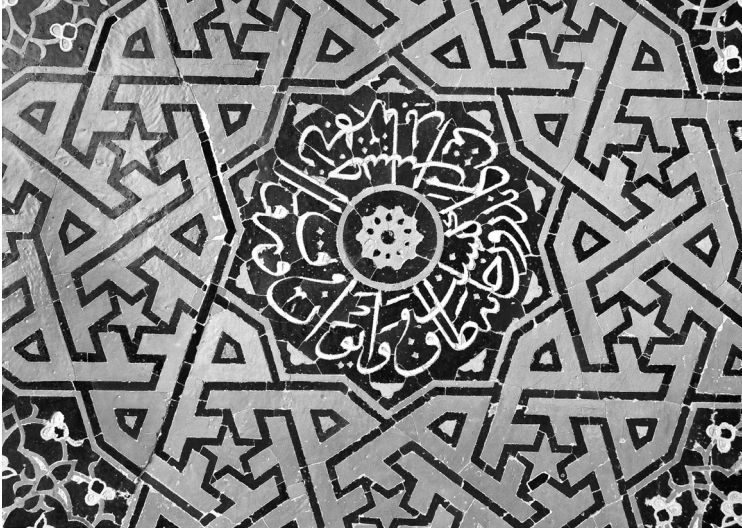
ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਇਹ ਦਿਨੇ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਣ। ਜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਪਰਖ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ

ਸਦੀਵੀ ਜੰਨਤ ਨਾਲ ਨਵਾਜੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਦਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਪਰਖ ਵਿੱਚ ਫੇਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਦੀਵੀ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕੋਣ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਰਚੇਤਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੇ, ਜਦਕਿ ਗਲਤ ਕੋਣ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖੇ। ਪਹਿਲਾ ਸਹੀ ਰਵੱਈਆ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਗਲਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁੱਖ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਚੇਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਰੁੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਖ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਦੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘਟਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਮਤਲਬ, ਖਾਓ, ਪੀਓ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ।

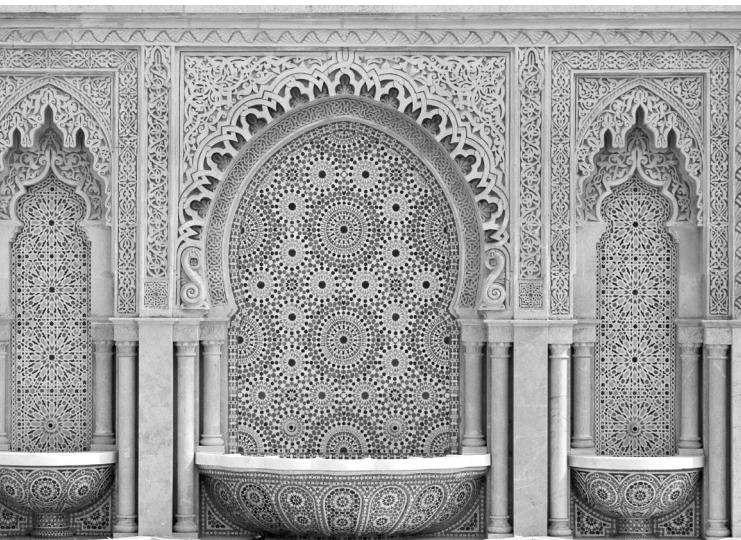
ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੋਜਿਆ ਹੈ।

ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਇਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਖ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ, ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਖਦਾਈ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਮਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰੇ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਯਾਦ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ੧੯੭੨ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਫਤੀ ਮੁਹੱਦ ਜਮਾਲੁੱਦੀਨ ਕਾਸਮੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਥੀ ਸਨ। ਜਿਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਸੁੰਨ ਸਰੀ ਝੀਲ ਵਾਲੀ ਝੀਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜੀਪ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਉੱਪਰ ਪੁੱਜੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਚੋਟੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ।

ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਇਮਾਰਤ ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਾਲ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਇਸ ਸੁੰਨ

ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਬਸ਼ਿੰਦੇ ਪਦਚਿੰਹ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਲਟ, ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੈਂਕੜੇ ਬਾਂਦਰ ਸਨ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਛਿੰਨੀ ਅਤੇ ਗੂੰਜਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭੱਜਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਆਪਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਉਥੇ ਦੌੜਦੇ ਅਤੇ ਛਲਾਂਗਾ ਮਾਰਦੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਦੇਖ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਏ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਤੇ 'ਕਾਬਜ਼' ਬਾਂਦਰ, ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਉੱਪਰ-ਨਿੱਚੇ ਕੁੱਦ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੌਹੂਦਾ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਗਾਹ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ, ਉਹ ਐਸੀਆਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਨ।

ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸੁੰਦਰ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਖਿਰਕਾਰ ਆਏਗਾ ਅਤੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਨਮਾਨੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ?

ਆਓ ਇਸ ਉਦਾਹਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਮਕਸਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਖਲ ਦੇ, ਜੰਗਲੀ, ਸ਼ੌਰ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੇ ਵਾਲੀ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਹ ਉਦਾਹਰਨ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਤੀ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਵਰਗੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਗਾਹ ਨਾ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ? ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਇਆ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ "ਤੁਰੰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਲੁਤਫ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਖੋਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਪਭੋਗ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੋਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਜੀਵਨ ਸਹਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਮੌਜਾਂ-ਸਹਾਰਣ"

ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਸ਼ੁਵਾਦੀ ਸਤਰ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ? ਫਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਸ਼ੂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ, ਆਦਰਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫਰਕ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਹਦ ਤੱਕ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਫਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕੋਈ ਅਸਲ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦਾ।

ਪਰ ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਮੁੜ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਸਦਾ ਦੁੱਗਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਕਿ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੋਹਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਮੁੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮਾਰਕ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਆਕਰਸ਼ਕ ਲਕਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਕਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ

ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਖੀਰਕਾਰ, ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਕੋਈ, ਚਾਹੇ ਅਮੀਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਰੀਬ, ਆਖੀਰਕਾਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬੱਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਜ਼ਲ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰੋਤ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਖੀਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਖਾਸ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਦਰਸ਼ਨ, ਛੂਹਣਾ, ਸਵਾਦ, ਸੁੰਘਣਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ। ਇਹ ਪੰਜ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਰਅਸਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੁੱਖ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਇੰਦਰੀ ਰਚਨਹਾਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਿਗਾਹਾਂ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਮਾਹੋਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਾਵਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੂਹਣ, ਸਵਾਦ, ਗੰਧ ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੀਵ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਸਮੇਤ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਖਾਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਚ ਸਥਰ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਦਵਾਈ ਦਾਤ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸੁਚਕ ਹੈ ਕਿ ਰਚਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ।

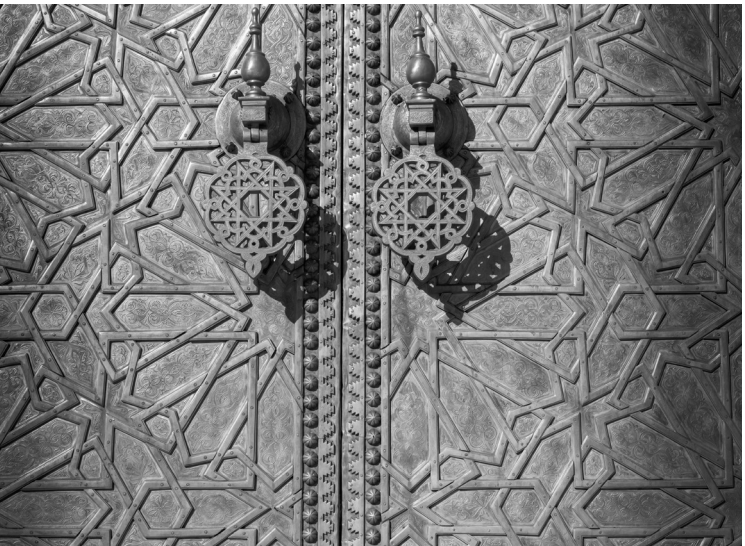
ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਸੋਚਣਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਅਤੁੱਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਅਨੰਤ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਤੀਬਰ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਇਹ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਅਨੰਤ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਲਈ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਰ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਔਰਤ ਅਧੂਰੇ ਖੁਆਬਾਂ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੌਤ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਜਨਾ ਬੰਨ ਸਕੇ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਜੀਵਿਤ ਸਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਸੀਮਿਤ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਸੋਚ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਅਹਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਦਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਮਲੀ ਅਨੁਭਵ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ

ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਖ ਕੇ ਕਮਰੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰਖ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਖ ਦੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਰਖ ਕਮਰਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਦਕਿ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਖ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਤੀਰਥ ਸਥਲੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਪਾਏਗਾ।

ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਪਰਖ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜੀਵਨ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਮੂਲ ਭਰਪੂਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਰਖ

ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।

ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ ਜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੰਸਾਰ, ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਆਨੰਦ ਦਾ। ਜੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਗਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਦਾਈਂ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨਵਾਜ਼ਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਟੈਸਟ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ: ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ

ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤਫਾਵੁਤ ਸੋਚ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਦੀ ਸੋਚ ਰਚਨਾਕਾਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ ਸੋਚ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਨੰਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹੇਗਾ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ - ਉੱਚੇ ਜੀਵ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ।

ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਅਗਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਲੀਨ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਖ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੋਚ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਧੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ, ਆਨੰਦ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੋਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੰਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਪਰਖ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੋਚ

ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਰੇ ਬੇਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚ, ਸਮੇਂ, ਭੋਜਨ, ਪਾਣੀ, ਅਤੇ ਸਬ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬੇਕਾਰ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ।

ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕੋਲ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੀ ਕਾਰ ਖਰੀਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਹੇਗਾ: “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।” ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਆਨੰਦ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੀ ਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਖੋਜ ਕਰੇਗਾ।

ਟੈਸਟ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਫਿਜ਼ੂਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਕ ਅਸ਼ਰੂ ਮੰਨੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਵਿਰੋਧ, ਆਨੰਦ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੋ ਦੇਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਟੈਸਟ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮੂਲ-ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬੰਨਿਆ ਰੱਖੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਨੰਦ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੁਚੀ, ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ

ਇੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖੁਦ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ? ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੌਤਿਕ ਅਸਤਿਤਵ ਲਈ ਸਦਾ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸਦਾ ਆਤਮਿਕ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਿਕ ਖੁਰਾਕ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਆਤਮਿਕ ਖੁਰਾਕ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਲੋਂ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਕੜਾ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਧੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤਿਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਖੁਦ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

ਚਾਹੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਲਾਭ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਬਦੀ ਤੋਹਫਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟਿੰਗ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਖਿਰਤ

ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਦਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੌਜ-ਮਸਤੀਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਖਿਰਤ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਰਹਿਣਗੇ।

ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ - ੧੧ ਮਾਰਚ, ੨੦੦੬ ਨੂੰ - ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਉਡਾਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੀ.ਪੀ.ਐੱਸ (ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪੀਸ ਐਂਡ ਸਪਰੀਚੂਯਲੀਟੀ) ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਫਰਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਮਫਲਟ/ਪਰਚੇ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਫਰਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦਵਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ। ਇੱਕ ਸਫਰਦਾਰ ਸੀ ਮਿਸ ਨੇਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮੇਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲੈਂਡ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਅਲਵਾਰ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ। ਪਰੰਤੂ, ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ੨੮ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਈਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੀ:

ਮਾਨਯੋਗ ਮੌਲਾਨਾ ਵਹੀਦੁੱਦੀਨ ਖ਼ਾਨ ਜੀ,

ਮੈਂ ਨੇਹਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਇੱਕ ਐਮਐਨਸੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਟੌਪ ਐਮਐਨਸੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣਾ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਯਕੀਨ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਕਸਦਪੂਰਣ ਜੀਵਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਦ ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਦੀਆ ਖ਼ਾਨ (ਸੀਪੀਐਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ) ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ

ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੌਲਾਨਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਵਰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ, ਜਿਸ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਮੈਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਤੁਹਾਡੀ ਅਭਾਰੀ ਰਹਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

ਸਨਮਾਨ ਸਹਿਤ,

ਨੇਹਾ ਬਟਵਾਰਾ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਰ, ਐਮਆਈਈਐਲ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ

ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੱਖੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹਰ ਰੂਹ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮਕਸਦਪੂਰਣ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕ ਇਸ ਮਕਸਦਪੂਰਣ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਗਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੁੱਢਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਮਕਸਦਪੂਰਣ ਜੀਵਨ ਕਿੱਥੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ? - ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਖੁਦਾ ਦੁਆਰਾ

ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ? ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਕਸਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖੇ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸੜਕ ਤੇ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਹੋ, ਉੱਥੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਖੱਬੇ ਜਾਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੈ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਹੀ ਗੱਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਸਪੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਬਣਾਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਏ। ਬਿਨਾ ਇਸ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ, ਉਹ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਸਾਇਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਤਪਸ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਹਰ ਥਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ, ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਭੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜੀਵਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ, ਕੁਦਰਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੰਦ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੁਦਰਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਰਆਨ - ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ - ਸਾਡੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ ਨੰਬਰ ੧੦੩ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬੂਤ

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਖਗੋਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ। ਉਹ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੈ ਕਿ ‘ਮਨੁੱਖ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿੱਚ ਹੈ,’ ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪੜਾਅ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪੜਾਅ ਕਾਰਜ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪੜਾਅ ਤੋਹਫੇ ਲੈਣ ਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ।

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸੀਮਿਤ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਿਅਰਥ ਰਿਹਾ।

ਉਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਫਲ ਸੀ, ਪਰ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ

ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਨੰਤ ਪਛਤਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਸਾਹ ਲਈ।
ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਲਿ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ।

ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜੋੜੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਜੋੜੇ ਨਾਲ
ਮਿਲ ਕੇ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਧਰਤੀ
ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਤੱਕ— ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ,
ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਣ ਜੋੜੇ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਇਨਸਾਨ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹਨ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀ
ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਦੇ
ਲਿੰਗ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ
'ਤੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ
ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਗਹਿਰੀ
ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਸਾਰੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬਿਨਾਂ
ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸਦਾ
ਜੋੜਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੈ, ਇਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਪਰ ਇੱਕ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ
ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ।

ਅਮਰੀਕੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਬਿਲੀ ਗ੍ਰਾਹਮ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ
ਬੁਜੁਰਗ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਬਪਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ।

ਬਿਲੀ ਗ੍ਰਾਹਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਅਰਬਪਤੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੇ ਬਿਲੀ ਗ੍ਰਾਹਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੁਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਅਰਥ ਖੋ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਣਜਾਣ ਵਿਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਨੌਜਵਾਨ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ?" ਬਿਲੀ ਗ੍ਰਾਹਮ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਬਪਤੀ ਇਸ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੇਰਹਿਮ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਲੀ ਗ੍ਰਾਹਮ ਖੁਦ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਕਾਰ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਿਸਤਰੇ ਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹੀ ਹਾਲ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਸੱਲੀਮੰਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਭੌਤਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਵਜੂਦ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਤਸੱਲੀਮੰਦ ਜੀਵਨ ਖੋਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਲਾਜ ਦੇ, ਇਸ ਚਾਹੀਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਸਫਲ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਦੁਨਿਆ ਦੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਛਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹਕੀਕਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਵੀ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਛਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਰੇਲ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੋ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਯਾਤਰੀ ਦੋਨੋਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝੇ। ਉਹ ਯਾਤਰੀ ਜੋ ਇਹ ਅੰਤਰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸੰਤੁਲਨ ਗਵਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।

ਸਿਆਣਾ ਯਾਤਰੀ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਹੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਹਰ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਹਾਲਤ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

ਮੰਜ਼ਲਿ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ।

ਸਾਡੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਡੀ ਕੁੱਲ ਹਸਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਜ਼ਲਿ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮੌਜੂਦਾ ਛੋਟੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਇਸ ਅਸਥਾਈ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੋ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ: ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਮੰਜ਼ਲਿ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾਨਯਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਇਨੇਪੂਰਣ ਅਤੇ ਪੂਰਨਤਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੀਵਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ

ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਓਹੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ।

ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ? ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਪੈਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਡੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪੜਾਅ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜ ਦੂਰੋਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਖੋਜ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਕੇਤ, ਸੱਚਮੁਚ, ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਕੁੰਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਬਿਗ ਬੈਂਗ' ਤੈਹਨ ਬਿਲੀਅਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੈਵਿਕ ਵਿਕਾਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਤੱਥ, ਜੋ ਅੱਜ ਸਥਾਪਿਤ ਹਕੀਕਤਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ

ਮਨੁੱਖ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।
ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਡੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪਹਾੜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜੋ ਦੂਰੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਫਿਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਕੇ, ਮਨੁੱਖ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਪਰ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ
ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ
ਸੰਕੇਤ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

ਇਹੀ ਗੱਲ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ
ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਸੰਕੇਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜੇਕਰ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਯਕੀਨ
ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ
ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੜਾਅ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਰ ਕਿਸੇ
ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕੀ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸੈੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਢਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਡੇ ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਖਾਣੇ
ਨੂੰ ਸੈੱਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪਚਨ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸੈੱਲ
ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਰਾਹੀਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡਾ ਪੂਰਾ ਸਰੀਰ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸੈੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਰਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ ਹੋਇਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਸਲੀ ਅਸਤਿਤਵ ਉਹਨਾਂ ਦੇਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਅਬਾਦੀ ਵਾਹਕ ਹੈ। ਇਸ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੰਚ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੰਚ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਅਦਭੁੱਤ ਜਜ਼ਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਫਿਤਰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਫ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਇਨਾਮ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਕੇਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਸਤਕ ਇਹ ਅਰਥ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਦੁਨੀਆ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਮੌਤ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਇੱਕ ਐਸਾ ਜੀਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ "ਭਵਿੱਖ" ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੈ।

ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਜਾਨਵਰ "ਭਵਿੱਖ" ਦੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੰਮਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਕੇਤ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹਿਆ ਗਿਆ ਸੰਸਾਰ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸਿਮਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਸੀਮ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਮੁਕਾਮ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਸੰਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਆਗਮਨ ਇੱਕ ਕਾਇਮ ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਇਸ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਮਿਲੇਗੀ।

ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਤੋਹਫੇ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਜੋ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਇਸ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਸੂਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਸੂਤਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ: ਰੂਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ।

ਜੇ ਵੀ ਇਸ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੇਖਣਯੋਗ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਦਿਸ਼ਟੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ; ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਘੱਲ-ਘੁੰਮਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ; ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਬਣਾਇਆ ਰੱਖਿਆ;

ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ; ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟੀਆ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਰੂਹ ਨਾਲ ਸਵਰਗ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਨਾਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਜੋ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਖੁਦਾ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਬਣਾਇਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹੀਰੋ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਸਣਗੇ। ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ,

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਕ ਕੂੜੇਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਛਤਾਵੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਗੇ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਤਿਮ ਮੰਜ਼ਿਲ

ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਾਉ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਖੀਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਆਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ੧੯੯੨ ਤੋਂ ੧੯੯੮ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇਦੇ ਘਰ

ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਘਰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀ।

ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਰਵਾਉਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ, ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ, ਕਲਾਸ ਰੂਮ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਕਲੱਬ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਆਦਿ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿੰਘ ਚਿੰਤਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ

ਹੁਣ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਜੰਨਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਜੰਨਤ ਸਪੂਰਨ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਅਪੂਰਣ ਹੈ।

ਹਾਂ। ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।" ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।" ਫਿਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ

ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊਅਰ ਵੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੰਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊਅਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਉੱਥੇ ਚਲ ਰਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਰਤਾਓ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊਅਰ ਵੀ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੰਟਰਵਿਊਅਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਲਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਘਟਨਾ ਜੰਨਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਜੰਨਤ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਾਰ ਸੀ ਜੋ ਸਭ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਸੀ।

ਇੱਥੇ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਉੱਚ ਸਤਰ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਉਹ ਲੋਕ ਵਸਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਦਾਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਆਦਰਸ਼ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਜੀਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਹੋਣ।

ਹੁਣ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮਾਡਲ ਬਣਾਇਆ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਜੰਨਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੰਨਤ ਪੂਰਨ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇਨਪ੍ਰਫੈਕਟ ਹੈ। ਜੰਨਤ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਆਦਰਸ਼ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਜੰਨਤ ਇੱਕ ਅਮਰ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਤਾਤਕਾਲੀਕ ਹੈ। ਜੰਨਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਡਰ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੰਨਤ ਤੋਹਫਿਆਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਾਰ, ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਵਸਾਇਆ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਦੇ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤ ਸਕੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਚਾਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ

ਦੁਰਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕੇ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸਦਾ ਜਨਮ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਦਾ ਦੋ ਅਦਿਸ਼ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੰਨਤ ਜਾਂ ਨਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖ ਜੰਨਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਜੀਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਹਦ ਤੱਕ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਬੱਧ ਜੀਵਨ ਜੀਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੰਨਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਹੁਣ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ, ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੰਨਤ ਲਈ ਯੋਗ ਅਖਲਾਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਦਿੱਖ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਪਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਤਾਰਕਿਕ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁਕਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਿਆ? ਜਾਂ

ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਅਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹੰਕਾਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਨਸਾਫ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥਾਂ ਲਈ ਅਨੁਯਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ? ਕੀ ਉਹ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਓਹੀ ਚੰਗਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਸਦਾ ਸੀ? ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣਾਇਆ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਕਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨਸਾਫ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ? ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧੰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਿਆ? ਸਾਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਰੀ ਸੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ? ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮਿਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ? ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਨੰਤ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਇਸੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਖੁਦਾ ਹਰ

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਜੰਨਤ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜੋ ਉੱਚ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਕ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਤਨਾਅ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਕਦੇ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

ਕੁਰਆਨ ਦੀ ਛਪੀ ਹੋਈ ਕਾਪੀ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਆਰਡਰ ਕਰੋ:

www.goodwordbooks.com/webform/order-free-quran
www.cpsglobal.org/content/order-free-quran

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 2024
ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ

ਗੁੱਡਵਰਡ ਬੁੱਕਸ
੧, ਨਿਜ਼ਾਮੁੱਦੀਨ ਪੱਛਮੀ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 110013

ਟੈਲੀ: +9111-41827083

ਮੋਬਾ. +91-8588822678

email: info@goodwordbooks.com

www.goodwordbooks.com

Center for Peace and Spirituality USA 2665

Byberry Road, Bensalem, PA 19020

Cell: (617) 960-7156

email: kkaleemuddin@gmail.com

ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਖੋਜ

ਮੁਹੰਮਦ ਨਬੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

ਪੈਗੰਬਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਰਨਾਗਤੀ ਦਾ ਸਫਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਮਰ, ਦਿਆਲੂ, ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਵਿਚ ਚਿੰਤਿਤ ਸਨ।

ਕੁਰਆਨ ਤੋਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ

ਕੁਰਆਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਰੂਹ

ਇਸਲਾਮ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਾਮੀ ਅਸੂਲ ਜੀਵਨ-ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਖੋਜ

“ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ‘ਤੇ ਯਕੀਨ ਇੱਕ ਬੌਧਿਕ ਖੋਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਲਾਹ ਦੀਆਂ ਨੇਮਤਾਂ ਅਤੇ ਆਸਰਿਆਂ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਪਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅਸਤਿਤਵ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਕਸਦ, ਮੌਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਹੈ।

Goodword Books
CPS International

PDF

